MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 256

MIGUEL DELIBES
MASUM AZİZLER

İSPANYOLCA ASLINDAN ÇEVİRENLER:
SALİHA SENİZ ÇOŞKUN - ESRA KILIÇ

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Modern Klasikler Dizisi - 256

İç Savaş sonrası İspanyol edebiyatının önde gelen yazarlarından Delibes, yoksullara karşı beslediği empatinin yanı sıra İspanya'nın kırsalına ve geleneklerine bağlılığıyla tanınır. Yapıtlarında emekçilerin, çobanların, demircilerin ve avcıların hayatlarına odaklanır. Karmaşık karakterleri İspanya İç Savaşı'nı izleyen kültürel ve politik mücadeleleri yansıtır. En önemli yapıtlarından biri olarak kabul edilen 1981 tarihli *Masum Azizler*'de 1960'ların başında Extremadura bölgesindeki bir çiftlikte çalışan taşralı bir ailenin hikâyesi üzerinden, insanı insanlıktan çıkaran acımasız toplumsal hiyerarşinin sonuçlarına dikkat çeker. Bu ailenin doğayla çok yakın bir ilişki içinde bulunan ve etrafındaki bütün canlılara sevecenlikle yaklaşan zihinsel engelli üyesi Azarías bir "masum aziz" olarak ön plana çıkar. Emir verenlerle itaat edenlerin; efendilerle sefalet içindeki varoluşlarında her durum ve koşulda onlara boyun eğen hizmetkârların bir arada yaşadığı bu çiftlik, toplumsal eşitsizliğin hüküm sürdüğü bir "küçük evren"dir adeta. *Masum Azizler* birçok dile çevrilmiş ve İspanyol yönetmen Mario Camus'un romandan uyarladığı film, 1984'te Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ile ödüllendirilmiştir.

MIGUEL DELIBES (1920-2010): Valladolid kentinde dünyaya gelen Delibes, kariyerine karikatürist ve köşe yazarı olarak başladı. İlk romanı *La sombra del ciprés es alargada* (1947; Selvinin Gölgesi Uzun Olur) ile Nadal Ödülü'ne değer görüldü. *Aun es de dia* (1948; Hâlâ Gündüz) büyük ölçüde sansürlenerek yayımlandı. *El camino* (1950; Yol) adlı romanının yayımlanmasının ardından Valladolid'in yerel gazetesi *El Norte de Castilla*'da yönetici oldu ve sansürle mücadeleye girişti. Kariyeri boyunca birçok ödül alan Delibes, 1975'ten ölümüne dek Kraliyet İspanyol Akademisi'nin üyesiydi. Heinrich Böll ve Graham Greene'le birlikte 20. yüzyılın ikinci yarısının en dikkate değer Katolik yazarları arasında yerini aldı. Diğer önemli yapıtları arasında *Las Ratas* (1962; Fareler) ve *El hereje* (1998; Heretik) sayılabilir.

TMG
045/008
ZAY
176.00

MIGUEL DELIBES
MASUM AZİZLER

ÖZGÜN ADI
LOS SANTOS INOCENTES

© MIGUEL DELIBES, 1981, AND HEIRS OF MIGUEL DELIBES

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2023
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
GAMZE VARIM

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
PELİN MESTÇİ

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM EKİM 2025, İSTANBUL

ISBN 978-625-384-215-4 (KARTON KAPAKLI)
ISBN 978-625-384-216-1 (CİLTLİ)

BASKI-CİLT: DERYA MÜCELLİT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
Yakuplu Mahallesi Göçmen Sokak No:1 / 151 Beylikdüzü / İstanbul
tel. (0212) 501 02 72
Sertifika No: 40514

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
e-posta: info@iskultur.com.tr
www.iskultur.com.tr

ÇEVİRENLER: SALİHA SENİZ COŞKUN - ESRA KILIÇ

Saliha Seniz Coşkun (1984): Mütercim-Tercümanlık ile İspanyol Dili ve Edebiyatı üzerine lisans eğitimi aldı. Yüksek lisans ve doktorasını İspanyol edebiyatı alanında tamamladı. Ağırlıklı olarak tiyatro ve şiir türünde metinler çevirmektedir.
Esra Kılıç (1986): Lisans ve doktora eğitimini Ankara Üniversitesi, yüksek lisans eğitimini Madrid Complutense Üniversitesi İspanyol Dili ve Edebiyatı alanında tamamladı. Roman, makale, deneme türlerinde çevirileri bulunmaktadır.

Modern
Klasikler
Dizisi - 256

Miguel Delibes

Masum Azizler

İspanyolca aslından
çevirenler: Saliha Seniz Coşkun - Esra Kılıç

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

İçindekiler

Çevirmenlerin Notu vii

Birinci Bölüm
Azarías 1

İkinci Bölüm
Güdük Paco 13

Üçüncü Bölüm
Kuş 29

Dördüncü Bölüm
Ayakçı 45

Beşinci Bölüm
Kaza 61

Altıncı Bölüm
Cinayet 79

Çevirmenlerin Notu

İspanyol yazar Miguel Delibes'in *Los santos inocentes* başlıklı eserinin çevirisiyle ilgili birtakım bilgiler vermek isteriz. Başlığından başlamak gerekirse "Los santos inocentes" İspanya'da günümüzde "Şaka Günü" olarak kutlanmaktadır; ancak, bu günün tarihi bağlamına baktığımızda, Hz. İsa'dan henüz çocukken kurtulma amacı güden Kralın emriyle iki yaşın altındaki çocukların öldürüldüğü gün olduğunu görmekteyiz. Diğer bir deyişle, "Los santos inocentes" masum, günahsız küçüklerin ölümünün anıldığı güne verilen isimdir. Öte yandan, İspanyol kültüründe Aziz'lerin isimleriyle anıldıkları günleri bulunmaktadır. Buna ek olarak, eserin *Masum Azizler* olarak geçen bir filmi de yapılmıştır. Tüm bunları göz önünde bulundurarak eserin başlığının "Masum Azizler" olmasını ve bununla ilgili bir açıklama vermeyi uygun gördük.

Değinmek istediğimiz bir diğer konu ise noktalama işaretlerinin kullanımı. Eserde, nokta işareti yalnızca bölüm sonlarında kullanılmıştır. Bölümler boyunca soru işareti, ünlem, üç nokta gibi işaretlerin ardından virgül kullanılmıştır. Yazar, katı noktalama kurallarından kaçınarak günlük konuşma dilindeki doğal ifade biçimlerini yansıtmaya çalışır. Nokta işaretinin yalnızca bölüm sonlarında kullanımı ve virgülün yoğun kullanımı bir üslup aracı olarak karşımıza çıkar; Delibes bu yolla kırsal-

da yaşayan insanların günlük konuşma biçimlerine yaklaşarak sürekliliği ve hayatın doğal akışını yansıtmayı hedefler. Yazarın bu sıra dışı noktalama işareti kullanımını çeviride de korumayı hedefledik.

Miguel Delibes avcılık kültürüne ve kırsal kültüre tutkun bir yazardır ve elinizdeki eser boyunca birçok kuş türü, kırsala ait terminoloji karşınıza çıkacaktır. Bu terimleri eserin akışını bozmayacak şekilde ve aynı zamanda yazarın kültürünün unsurlarını yok etmeyecek şekilde vermeye çalıştık; bazı yerlerde kuş türü, bitki türü ayrıntılarında kaybolmamak ve akışı olumsuz etkilememek adına nötrleme yöntemini kullanmayı tercih ettik.

Keyifli okumalar dileriz.

S. Seniz Coşkun&Esra Kılıç
İstanbul, 2025

Dostum Félix Rodríguez de la Fuente'nin anısına

Birinci Bölüm

Azarías

Azarías'ın hal ve tavrından kız kardeşi Régula hazzetmez ve ağabeyini azarlardı; azarı yiyen Azarías da gerisingeriye Küçük Bey'in yanına Jara'ya dönerdi; Azarías'ın hal ve tavrından kız kardeşi Régula hazzetmezdi çünkü onun çocuklar okusun diye heves etmesini ağabeyi bir hata olarak görür,

sonra bir halta yaramazlar,

diyerek o boğuk ve biraz da genizden gelen ses tonuyla bilgiçlik taslardı; öte yandan, Küçük Bey'in yaşadığı Jara'da şu ya da bu okur yazar mıymış, yoksa cahil cühela mıymış; Azarías dizlerinin arkasından yamalı kadife pantolonu, düğmesiz iliğiyle, mırıldana mırıldana, yalınayak bir o yana bir bu yana savrulur muymuş, kimsenin umurunda değildi; öyle ki durduk yere kız kardeşinin yanına gideceği tutar da Küçük Bey onu soracak olursa,

kız kardeşinin yanında Beyim,

diye karşılık verirlerdi; istifini bozmayan beyefendi ise hiç üzerinde durmaz, olsa olsa bir omzunu, solundakini, belli belirsiz silkerdi, daha da ne üsteler ne de başkaca bir kelam ederdi, Azarías dönünce de aynısı olurdu,

Azarías döndü, Beyim,

Küçük Bey şöyle bir yarım ağız gülümserdi o kadar, onu çileden çıkaran tek şey Azarías'ın kendisinden sadece bir yaş büyük olduğunu söylemesiydi, çünkü işin aslı, Küçük Bey doğduğunda Azarías delikanlı çağındaydı, ancak Azarías'ın bunu hatırladığı yoktu, arada sırada Küçük Bey'den bir yaş büyük olduğunu söylemesi ise Domuz Çobanı Dacio'nun bir yılbaşı gecesi, kafası güzelken ona böyle demiş olmasından ötürüydü, bu da Azarías'ın aklına kazınmış olacaktı ki ona her sorduklarında,

yaşın kaç senin Azarías?,

hep aynı karşılığı verirdi,

Küçük Bey'den tamı tamına bir yaş büyüğüm,

fakat bunu kötü niyetinden ya da yalan söylemeyi sevdiğinden değil, safi çocuksuluğundan yapıyordu; Küçük Bey sırf bu yüzden homurdanıp ona boş gezenin boş kalfası demekle iyi etmiyordu, üstelik bu hakkaniyetli de değildi, öyle ki Azarías her Allah'ın günü kendi kendine söylene söylene, bir şey çiğnermiş gibi çenesini bir aşağı bir yukarı oynatarak ve uzun uzun sağ elinin tırnaklarına bakarak çiftlikte dolanırken bir yandan da sarı bir bezle Küçük Bey'in arabasını parlatır, günün birinde yokluk falan olursa Küçük Bey'in bir eksiği kalmasın diye ahbaplarının arabalarının sibop kapaklarını sökerdi; bu da yetmezmiş gibi; bir puanter, bir setter ve üç tilki tazısı olmak üzere köpeklere bakar, gecenin ilerleyen saatlerinde ise çoban köpeği meşelikte uluduğu vakit çiftliğin köpekleri huysuzlanacak olursa onları tatlı diliyle sakinleştirir, hayvanlar yatışıp uyuyana kadar bıkıp usanmadan başlarını okşardı; günün ilk ışıklarıyla ise gerinerek avluya çıkar, dış kapıyı açıp hindileri tel örgülerle çevrili duvarın arkasındaki meşeliğe salardı, ardından tüneklerdeki tavuk pisliğini temizler, o iş bitince de sardunyaları ve söğüdü sular, baykuşun yuvasına çekidüzen verip başını okşardı; gece çöktüğünde ise âdeti olduğu üzere, kasvetli sahanlıktaki ateşin yanına çektiği taburesine yerleşip gün boyunca Küçük Bey'in vurduğu kekliklerin, çullukların, üveyiklerin veya kılkuyruk bağırtlakların tüylerini yolardı; şayet bolca varsa, çoğu zaman Azarías bunlardan birini kuşu için ayırırdı, öyle ki baykuş onun

geldiğini görünce yuvarlak sarı gözlerini üzerinden ayırmaz, sevincini gösterir gibi gagasını tıkırdatırdı; bunların tümü anlık gelişen bir sevgi gösterisiydi, Küçük Bey de dahil olmak üzere diğer herkese kedi gibi tıslayıp pençelerini çıkarırken Azarías'a başka türlü davranırdı, dünyanın en leziz yemiyle olmasa bile büyük çadırların oradaki gölette ya da varın siz düşünün artık neredeyse işte, Azarías'ın ökseyle avladığı bir saksağan ya da şahinle veya yarım düzine serçeyle baykuşu besleyip şımartmadığı bir gece neredeyse yoktu; ancak ne olursa olsun Yüce Dük'e her yanaştığında, kadifemsi bir sesle,

cici kuş, cici kuş,

der ve sonra onun başını okşar, diş kalmamış ağzıyla ona gülümserdi; Küçük Bey ya da Küçük Hanım ya da Küçük Bey'in erkek arkadaşları ya da Küçük Hanım'ın hanım arkadaşları, pusuya yattıkları yerden nişan alıp kartalları ya da leş kargalarını vurup eğlensin diye baykuşu kayalığın tepesine bağlamak icap ettiğinde Azarías kuşun sağ bacağına, zincir canını acıtmasın diye bir parça pazen dolardı; Küçük Bey ya da Küçük Hanım ya da Küçük Bey'in erkek arkadaşları ya da Küçük Hanım'ın hanım arkadaşları pusudayken Azarías, çalılıkların arasında çömelir, yaprak gibi titreyerek kuşu gözetlerdi, kulakları biraz ağır işitse de patlamaların kuru gürültülerini duyar, her seferinde irkilip gözlerini kapatır, tekrar açtığında ise baykuşun olduğu tarafa bakıp da onu taşın üzerinde siper olmuş, sapasağlam, dimdik ve meydan okur halde görünce gururlanır, kendi kendine coşkuyla söylenirdi,

cici kuş,

sonra kuşun başını okşamak için karşı konulmaz bir istek duyardı; Küçük Bey ya da Küçük Hanım ya da Küçük Bey'in erkek arkadaşları ya da Küçük Hanım'ın hanım arkadaşları şahinleri ya da leş kargalarını öldürmekten usanıp da pusuya yattıkları yerden sanki taş taşımış da yorulmuşçasına gerinip bellerini doğrultarak çıkarlardı; Azarías ise bir şey çiğnermiş gibi çenesini bir aşağı bir yukarı oynatarak Yüce Dük'e yaklaşırdı, işte o vakit baykuş da zevkten şişinip tavus kuşu gibi kabarınca Azarías ona gülümser,

amma da cesurdun cici kuş,

derdi, ardından onu ödüllendirmek için başını okşar, sonra da vurulup yere düşen kartalları birer birer toplayıp askıya dizer, baykuşu özenle çözüp ahşap parmaklıklı büyük kafese sokar ve kafesi sırtlanırdı; ağır ve yorgun adımlarla, patika yolda kendi aralarında sohbet edip yerli yersiz gülüşerek arkadan gelen Küçük Bey'i ya da Küçük Hanım'ı ya da Küçük Bey'in erkek arkadaşlarını ya da Küçük Hanım'ın hanım arkadaşlarını beklemeden tin tin çiftliğe doğru yürürdü, eve varınca da askıyı girişteki kalın kirişe asar; karanlık çöker çökmez, gaz lambasının ışığında, avludaki çakıl taşlarının üzerine çömelip yolduğu bir şahini alır ve barakanın penceresine yanaşıp,

uuuuu,

diye seslenirdi, bunu yaparken sesini değiştirip en tekinsiz tonu bulmaya çalışırdı, dakikasına kalmadan baykuş gürültü patırtı etmeden, pamuk gibi yumuşak hareketlerle hafifçe süzülerek parmaklıklara çıkar ve karşılık verirdi,

uuuuu,

bu ses, Azarías'ın ötüşünün öte âlemden gelen bir yankısı gibiydi; hemen ardından baykuş dev pençeleriyle şahini kavrar ve kaşla göz arasında, sessiz sedasız mideye indirirdi; Azarías da salyaları aka aka, keyifle onu seyreder ve fısıldardı,

cici kuş, cici kuş,

Yüce Dük ziyafetini bitirince Azarías Küçük Bey'in erkek arkadaşlarının ve Küçük Hanım'ın hanım arkadaşlarının arabalarını bıraktıkları sundurmaya doğru yollanır, hantal parmaklarıyla tekerleklerin sibop kapaklarını sabırla sökerdi, işi bitince de onları ağıldaki ayakkabı kutusunda sakladığı diğer kapakların yanına koyar, yere oturup tek tek saymaya başlardı,

bir, iki, üç, dört, beş...,

on bire gelince ise mütemadiyen,

kırk dört, kırk beş, kırk altı...,

diye devam ederdi, akşam olunca ağıla çıkar; bir köşede, çatlamasınlar diye ellerinin üzerine işer, sonra da kurutmak için ellerini şöyle bir yellendirirdi; böyle böyle günler, aylar, yıllar

derken bir ömür geçip gidiyordu; ancak oturttuğu bu düzene rağmen Azarías bazı sabahlar, sanki gece dayak yemiş de etleri lime lime edilmiş gibi dermansız uyanırdı; böyle günlerde ne tünekleri temizler, ne köpekleri besler, ne de baykuşun kulübesine çekidüzen verirdi; bunun yerine kırlara çıkıp yabani otların ya da defnelerin kuytusunda uzanır, güneş yakacak olursa da kocayemişin gölgesine sığınırdı, Dacio ona,

Azarías, hayırdır bir derdin mi var?,

diye sorunca,

tembelliğim üstümde, ne olsun,

diye karşılık verirdi, işte böyle saatlerce zaman öldürürdü, Küçük Bey ona denk gelir de

ne oluyor sana, be adam?,

diye soracak olursa Azarías aynı şekilde karşılık verirdi,

tembelliğim üstümde, ne olsun Beyim,

istifini bozmadan, defnelerin ya da kocayemişin gölgesinde öylece uzanır; dizlerini karnına, kollarını göğsüne çekip kıvrılmış bir halde, meme arayan yavru köpek gibi salyalarını akıta akıta, hafifçe mırıldanarak, gökyüzünün dağları kesen mavi yeşilimsi çizgisini, daire şeklindeki çoban kulübelerini, (öte yanında Portekiz'in uzandığı) Las Corzas Tepesi'ni, çömelmiş devasa kaplumbağaları andıran kayalıkları, bataklık yolunda uzanmış kanatlarıyla uçan çığırtkan turnaları ve yavrularıyla gezinen merinos koyunlarını uzun uzun seyre dalardı, olur da Çoban Dámaso çıkagelirse,

hayırdır Azarías?,

diye sorar, o da,

tembelliğim üstümde, ne olsun,

diye karşılık verirdi, fenalık basıncaya dek bir zaman geçerdi böyle; sonra kocayemişin kenarında ya da bir kayalığın karanlık dehlizinde büyük abdestini yapardı, rahatladıkça da yavaş yavaş gücü kuvveti yerine gelir, toparlanınca ise ilk iş baykuşun yanına varıp parmaklıkların arasından tatlı tatlı seslenirdi ona,

cici kuş,

baykuş şişinip kabarır, çarpık gagasını tıkırdatıp dururdu, sonra Azarías tüyleri yolunmuş bir kartal veya karabatak yavrusuyla onu ödüllendirir, kuş midesini doldururken Azarías ise fırsattan istifade ağılın oraya gidip kutunun içindeki sibop kapaklarını saymaya koyulurdu,

bir, iki üç, dört, beş...,

on bire gelince şöyle devam ederdi,

kırk üç, kırk dört, kırk beş,

saymayı bitirince kutunun kapağını kapatır, sağ elinin yassı tırnaklarına uzun uzun bakar, çenesini bir aşağı bir yukarı oynatıp anlaşılmaz sözler geveler, sonra birden aklına esiverirdi,

kız kardeşimin yanına gidiyorum ben,

sundurmadaki sedirde uzanmış tembellik etmekte olan yarı uykulu Küçük Bey'in karşısına geçer,

kız kardeşimin yanına gidiyorum ben Beyim,

Küçük Bey ise sol omzunu belli belirsiz silker,

haydi uğurlar ola Azarías,

sonra Azarías kız kardeşinin durduğu öbür çiftliğe yollanırdı, kardeşi Régula daha kapıyı açar açmaz,

ne işin var senin burada bakalım?,

Azarías,

çocuklar nerede?,

kız kardeşi,

okuldalar, başka nerede olacaklardı?,

Azarías bir an için etli, pembe dilinin ucunu çıkarıp sonra geri çeker, biraz ağzında döndürdükten sonra nihayet lafını söylerdi,

olan sana olur bak, sonra bir işine yaramazlar,

Régula ise,

sana fikrini soran oldu mu?,

akşam olunca Azarías ateşi seyrederken uyuşup kalır, ağzında bir şey çiğnermiş gibi çenesini hareket ettirirdi, aradan biraz zaman geçince başını doğrultur ve durduk yere atıverirdi lafı ortaya,

yarın Küçük Bey'in oraya döneceğim,

gün ağarmadan evvel, turuncuya çalan bir şerit dağların silueti-ni belirginleştirerek gökyüzünde belirdiği sırada Azarías patika yolda ilerliyor olurdu, dört saatin ardından kan ter içinde ve karnı zil çalarak çiftliğe vardığında ise Lupe'nin ana kapının büyük sürgüsünü açışını duyunca başlardı hemen,

cici kuş, cici kuş,

ha babam yinelerdi bunu, Domuz Çobanı Lupe'ye ise bir günaydın bile demezdi, Küçük Bey o sırada belki hâlâ yatakta dinleniyor olurdu ama yine de öğle vakti sahanlığa çıkınca Lupe ona izahatta bulunurdu,

Azarías sabahleyin geldi Beyim,

beyefendi uykulu gözlerini kısarak,

iyi bakalım,

der, bıkkınlıkla ya da yeni fark etmiş gibi bir edayla sol omzunu silkerdi, gerçi Azarías'ın tünekleri temizlediği ya da Yüce Dük'ün barınağını yıkayıp pakladığı, çakıl taşlı avluda kovayı sürüklediği duyulurdu; işte böyle aradan haftalar geçerdi, sonra nihayet baharın müjdecisi o güzel günlerden birinde Azarías bir başkalaşır; yüzüne aptal, tarifi güç bir gülümseme yerleşirdi, günbatımında sibop kapaklarını saymak yerine baykuşu sıkıca kavradığı gibi onunla meşeliğe giderdi; devasa kuş kıpırdamadan, kolunun ön kısmında durarak etrafı kolaçan ederdi, hava kararınca hafiften süzülür, kısa bir süre sonra pençelerinin arasında bir fare ya da ispinozla döner, hemen oracıkta, Azarías'ın yanında avını midesine indiriverirdi; Azarías ise baykuşun başını okşarken bir yandan dağın kalp atışlarını, kızgın dişi tilkinin sert ve acıklı iniltisini veya Santa Ángela arazisindeki geyiklerin bağırtılarıyla çiftleşme seslerini dinler, arada sırada,

dişi tilki ta tepelerde cici kuş, duyuyor musun?,

derdi; baykuş ise karanlıkta parlayan, sarı ve yuvarlak gözbeneklerini ona diker, yavaşça kulaklarını düzeltir sonra tekrar yemeğine dönerdi; şimdilerde değilse bile bir vakitler, bahar gecelerinde çalılıklardaki kurtların matemli ulumaları da duyulurdu ancak ışıkçı adamlar gelip yamaç boyunca elektrik hattı direklerini diktiklerinden bu yana sesleri duyulmaz olmuştu; öte

yandan, alaca baykuşun çığlıkları düzenli aralıklarla duyulur, böyle zamanlarda Yüce Dük o kocaman başını doğrultup kulaklarını dikerdi; Azarías bir tek diş etleri görünerek, için için güler, incecik bir sesle fısıldardı,

korktun mu yoksa cici kuş?, yarın alaca baykuşu kovalamaya çıkacağım,

dediği gibi de yapar, ertesi gün alacakaranlıkta, çiçek açmış ladenleri, kadıncık çalılarını, canavar otlarını yara yara kendisine yol açar, bir başına dağları önüne katıp yola çıkardı; çünkü alaca baykuş Azarías'ın üzerinde uçurumun tuhaf büyüleyici etkisini, korkuyla karışık bir çekim hissi uyandırırdı, öyle ki fundalıklar ve sık çalılıklarla kaplı yüksek dağın orta yerinde durakladığı zaman Azarías kalbinin sert çarpıntılarını açık seçik duyardı, işte o zaman nefeslenip ruhunu yatıştırmak için biraz bekler ve sonra seslenirdi,

hey!, hey!,

alaca baykuşu çağırırdı, hemen sonra, karşılık bekleyerek kulak kesilirdi, ay gölgelerle kaplı düşsel parlak bir ışıkla manzarayı doldurarak parçalı bulutların ardında belirirken Azarías, bir parça ürpermiş olsa da ellerini ağzının iki yanında birleştirip meydan okurcasına tekrar seslenirdi,

hey!, hey!,

sonra birden, yirmi metre kadar aşağıda, gür bir meşenin oradan, beklediği o tüyler ürperten ötüşü duyardı,

uuuu!, uuuu!,

o sesi duyunca Azarías'ın zaman mefhumu kalmaz, kendini kaybederdi; sonra yaban domuzu gibi sesler çıkarıp sarısalkımları çiğneyerek, kocayemişlerle mantar meşelerinin aşağılarda kalan dalları yüzünü gözünü çize çize çılgın gibi koşmaya başlardı; onun ardı sıra ise amansızca, usul usul bir ağaçtan öbürüne sıçrayarak, ötüp kahkahalar atarak alaca baykuş giderdi; kuş her güldüğünde, Azarías'ın gözbebekleri büyür, tüyleri diken diken olur ve çiftlikteki kuşunu hatırlardı, sonra adımlarını iyice sıklaştırırdı; ardı sıra gelen alaca baykuş yeniden ötüp güler, Azarías asla ardına bakmadan koşar da koşar, tökezler, dü-

şer ve tekrar ayağa kalkardı, nefes nefese otlağa vardığı zaman ise Domuz Çobanı Lupe haç çıkarır,

nereden böyle, de bakalım?,

diye sorar; Azarías, yaramazlık yaparken yakalanmış küçük bir çocuk gibi hafifçe gülümserdi,

alaca baykuşu koşturmaktan, ne olsun,

derdi,

Yüce İsa, ne biçim oyunlar bunlar, alı al moru mor olmuşsun!,

diye karşılık verirdi Lupe, o sırada Azarías domuz ağılına girip bir bezle çiziklerindeki kanamayı durdurmaya çalışarak öylece durur, ağzı yarı açık halde boşluğa bakarak gülümser, salyalarını akıta akıta ağrılı kalp atışlarını dinlerdi; aradan bir süre geçip de biraz sakinleyince, çömelerek, gürültü etmeden kuşunun barınağına yanaşır; sonra aniden, küçük penceresinden sarkıp seslenirdi,

uuuuu!,

baykuş tüneğe kadar uçup başını yana eğerek Azarías'ın gözlerinin içine bakardı, o zaman Azarías kendinden memnun bir edayla anlatırdı ona,

alaca baykuşu koşturdum,

hayvan şöyle bir kulaklarını düzeltir, sanki onu kutlarmış gibi gagasıyla tıkır tıkır sesler çıkarırdı, Azarías ise,

bir güzel yarıştırdım onu,

deyip sanki çiftliğin duvarları onu korurmuş gibi alçak sesle, tıslayarak gülmeye başlardı; işte böyle günler geçer, mevsimler birbirini kovalardı; derken mayısın sonlarında bir gece, Azarías âdeti olduğu üzere, barınağın parmaklıklarına yanaşıp seslendi,

uuuuu!,

ancak Yüce Dük bu seslenişe karşılık vermedi, Azarías bu duruma şaşırdı, sonra yeniden seslendi,

uuuuu!,

ısrarla, bir üçüncü kez daha seslendi; ancak barınağın içinden çıt çıkmıyordu, Azarías barınağın kapısını itip gaz lambasını yaktı ve baykuşu bir köşede büzüşmüş halde buldu, ona tüyü

yolunmuş saksağanı gösterdiğinde ise baykuş hiç oralı olmadı, bunun üzerine Azarías elindekileri yere bırakıp onun yanına oturdu, kuşu kanatlarından nazikçe tutup kucağına aldı, bıkıp usanmadan başını okşayarak şefkatle sesleniyordu ona,

cici kuş,

ancak kuş, bu tanıdık teşvik edici sözlerin hiçbirine tepki vermeyince Azarías onu samanların üzerine koyup dışarı çıktı ve Küçük Bey'i aramaya gitti,

cici kuş hasta Beyim, ateşi var,

diye haber verdi,

Küçük Bey ise,

ne yapalım Azarías!, yaşlandı artık, başka bir yavru bakmak lazım,

Azarías harap bir haldeydi,

ama o bizim cici kuşumuz, Beyim,

Küçük Bey uykulu gözlerle,

de bakalım, ha bir kuş ha öteki, ne fark eder?,

Azarías yalvar yakar,

İzniniz olursa Almendral Şifacısı'na bir göstersek Beyim?,

Küçük Bey umarsızca sol omuzunu kaldırdı,

şifacıya mı?, çok masraflı çıktın sen Azarías, bir kuş için şifacıyı arayacaksak vay halimize bizim,

bu azarın ardından tıpkı alaca baykuşunki gibi bir kahkaha geldi, Azarías'ın tüyleri diken diken oldu,

Beyim, gülmeyin böyle, ölmüşlerinizin hatırına istiyorum bunu sizden,

Küçük Bey,

kendi evimde de gülemeyecek miyim artık?,

sonra alaca baykuşunki gibi, şiddeti giderek artan kahkahalar attı; Küçük Bey'in bu yüksek perdeden kahkahalarına Küçük Hanım, Lupe, Dacio, Dámaso adındaki çoban ve çobanların kızları da katıldılar, hepsi bir ağızdan sahanlıkta, alaca baykuşlar gibi gülüyorlardı, sonra Lupe,

bu boş gezenin boş kalfası, o kokuşmuş kuş için ağlayacak değil ya,

Azarías,

cici kuşun ateşi var ama Küçük Bey Almendral Şifacısı'na baktırmaya izin vermiyor,

haydi bir kahkaha daha, sonra bir tane daha derken sonunda şaşkına dönen Azarías koşarak avluya çıkıp ellerine işedi, ardından ağıla girip yere oturdu ve sakinleşmeye çalışarak sibop kapaklarını saymaya koyuldu,

bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz, on, on bir, kırk üç, kırk dört, kırk beş,

iyice sakinleşene kadar devam etti saymaya, sonra başının altına bir çuval koyup öğle uykusuna yattı, ertesi sabah gün ağardığında, usulca barınağın parmaklıklarına yanaşıp seslendi,

uuuuu!,

ancak karşılık veren olmadı, bunun üzerine Azarías barınağın kapısını itti ve baykuşun bir gün önce onu bıraktığı yerde, ancak devrilmiş, kaskatı kesilmiş olduğunu fark etti, sonra Azarías ufak adımlarla yaklaşıp kuşu bir kanadının ucundan tuttu, ceketini açıp onun üzerine kapattı ve titrek bir sesle,

cici kuş,

dedi ancak Yüce Dük ne gözlerini açtı, ne gagasıyla bir ses çıkardı ne de başka bir şey; hal böyle olunca, Azarías avluyu geçip dış kapıya vardı ve sürgüyü açtı, çıkan gıcırtıların sesine Dacio'nun karısı Lupe çıktı,

şimdi ne esti bakalım aklına Azarías?,

Azarías,

kız kardeşimin yanına gidiyorum ben,

sonra öylece, telaşlı adımlarla, ayak tabanlarındaki çakıl taşlarını ya da kayışkıranları fark etmeden çıkıp gitti; kuşun cansız bedenini nazikçe bağrına bastırarak meşe ağacını, sarı salkımları ve nehir yatağını geride bıraktı, sonra Régula gözünü onun üzerine dikti,

yine mi geldin sen?,

Azarías,

çocuklar nerede?,

Régula,

okula gittiler,
Azarías,
o zaman evde kimse yok mu?,
Régula,
Küçük Kız var,
işte tam o sırada, Régula Azarías'ın göğsüne sardığı baykuşu fark etti, ceketini uçlarından kaldırıp da kuşun cansız bedeni kırmızı fayansların üzerine düşüverince Régula aklı çıkmış gibi çığlığı bastı,
bu hayvan leşini hemen çıkarıyorsun evden, duydun mu beni?, dedi, Azarías söz dinleyerek kuşu alıp dışarıdaki taş oturağın üzerine bıraktı, sonra eve girdi ve Küçük Kız'ı sağ koluna yatırıp tekrar dışarı çıktı; Küçük Kız kayıp bakışlarını belli bir şeye odaklamadan etrafta dolaştırıyordu; Azarías sol eliyle bir bacağından kuşu ve keseri aldı, Régula,
nereye gidiyorsun böyle?,
Azarías,
cenazesini yapmaya, nereye olsun,
yolda Küçük Kız, işitenin kanını donduran, o sonsuz acıklı bağırtılarından birini kopardı ancak Azarías hiç oralı olmadı, yamacın eteğine varınca yavrucağı kaya güllerinin arasında serin bir yere yatırdı, ceketini çıkarıp bir çırpıda mantar meşelerinden birinin dibinde derin bir çukur kazıp kuşu içine koydu, hemen ardından keserle toprağı üzerine örterek çukuru kapattı; sonra yalınayak, dizlerinin arkasından yamalı pantolonu ve yarı açık ağzıyla bir zaman tümseğe bakakaldı; bir süre sonra ise bakışları, sanki başı gövdesinden kopmuş gibi bir yana düşmüş olan, feri gitmiş şaşı gözleriyle, belli bir şeye odaklanmadan boşluğa bakan Küçük Kız'a çevrildi; Azarías çömelip kızı kollarına aldı ve yamacın kenarında, kazılmış toprağın yanı başına oturdu, kızı bağrına basıp fısıldadı,
cici kuş,
sağ elinin işaretparmağıyla durmadan ensesindeki saçları kaşımaya başladı, Küçük Kız ise kayıtsızca kendini onun ellerine bırakmıştı.

İkinci Bölüm

Güdük Paco

Hep çiftlikte yaşamış olsalardı belki işler başka türlü olurdu ancak Başkâhya Crespo, ne olur ne olmaz diye Abendújar Sınırı'na önden birini göndermeyi seviyordu ve deyim yerindeyse, kısa çöpü Güdük Paco çekmişti; gerçi onun yakındığı yoktu, neticede ha şurası ha burası, ona fark etmiyordu ancak çocuklar için, yani onların okul işi için önemliydi; Küçük Kız Charito ile zaten yeteri kadar uğraşıyorlardı, aslında yaşça içlerinde en büyükleri olmasına rağmen Charito'ya Küçük Kız diyorlardı, çocuksu oluşundan ötürüydü bu elbette,

anne, Charito neden konuşmuyor?,

Charito neden yürümüyor, anne?,

Charito neden altına yapıyor anne?, diye sorup duruyorlardı ikide bir, ya Régula ya Paco veya ikisi bir ağızdan,

çünkü Charito daha çok ufak,

işte öyle, cevap vermiş olmak için, yoksa başka ne diyebilirlerdi ki?, Güdük Paco çocuklar okusun istiyordu; Cordovilla'daki Hâşimi, gençlerin bir parça olsun ilim irfan sahibi olmakla yoksulluktan kurtulabileceklerini söylerdi; hatta Markiz bizzat çiftlikteki cehaletle mücadele etmek için üst üste üç yaz boyunca şehirden iki beyefendi getirtti; amaç, bu beylerin, günlük işler bitince, ağılın verandasında sürü çobanlarını, domuz çobanlarını,

meyve toplayıcılarını, katırcıları, ırgatları, koruculari, kim varsa hepsini bir araya toplaması ve gaz lambasının kör ışığında, sineklerle güveler etrafta vızıldarken, onlara harfleri ve harfler arasında meydana gelen türlü türlü gizemli bileşimi öğretmeleriydi; sürü çobanları, domuz çobanları, meyve toplayıcıları, ırgatlar ve katırcılar kendilerine sorulunca öğrendiklerini söyleyiverirlerdi,

B ile A BA olur, C ile A ZA olur,

işte o zaman, şehirli beyefendiler Bay Gabriel ve Bay Lucas onları düzeltir, işin sırrını öğretirlerdi,

yok hayır, C ile A KA olur, C ile İ Sİ, C ile E SE, C ile O KO olur,

domuz çobanları ile sürü çobanları, katırcılar, ırgatlar ile koruculer kafaları karışmış halde kendi aralarında konuşurlardı,

yok daha neler, görünüşe bakılırsa bizi makaraya almak beyefendilerin pek hoşuna gidiyor,

ancak seslerini yükseltmeye cesaret edemezlerdi; derken Güdük Paco, iki kadeh içki içtiği bir gece, uzun boylu, saçları önlerinden seyrek olan kendi grubundaki beyefendinin karşısına dikilip yassı burnunun deliklerini çukurlaştırarak –Küçük Bey Iván'a göre Paco günündeyse bu deliklerden beynine ulaşmak mümkündü– sordu,

Bay Lucas, bu keyfiliğin sebebi nedir hele?,

Bay Lucas kahkahayı bastı, gözlerinden yaşlar gelinceye ve kıpkırmızı kesilinceye kadar güldü, bir zaman sonra gülmesi biraz durulunca gözlerini mendiliyle silip konuştu,

dilbilgisi böyle, nedenini git akademisyenlere sor,

başkaca bir açıklama yapmadı, aslına bakılırsa bu, işin daha başlangıcıydı, bir akşam sıra G harfine gelince Bay Lucas açıkladı,

G ile A GA olur ancak G ile İ Hİ olur, aynı gülme sesi gibi, Güdük Paco öfkelendi, bu kadarı da fazlaydı artık, cahil olabilirlerdi belki ama aptal değillerdi, ne demeye E ile İ'ye özel muamele edilecekti; Bay Lucas ancak gülsün, adam gülmekten kırılıyordu; katıla katıla ve sinirleri boşalmış gibi bir gülmeydi bu, sonra da alışıldığı üzere, vay efendim o kimdi ki, işte bunlar dilbilgisi kurallarıydı, bu kurallar karşısında onun elinden bir

şey gelmezdi, fakat yine de kandırılmış gibi hissediyorlarsa akademisyenlere yazsınlardı; çünkü o, ne ise o şekilde, en ufak bir tahlil ruhu olmaksızın açıklamakla yetiniyordu, öte yandan bu lakırdılar Güdük Paco'nun tadını kaçırıyordu ve bir gece öfkesi artık son raddeye geldi; Bay Lucas tahtaya dikkatlice büyük bir H harfi çizdi ve dikkatleri üzerine çekip sessizliği sağlamak için güçlü bir alkış yaptıktan sonra uyardı,

bu harfe çok dikkat, bu harfin sıra dışı bir durumu var ve başka bir benzeri yok arkadaşlar, bu harf dilsizdir,

Güdük Paco içinden, bak aynı Charito gibi diye geçirdi, Küçük Kız Charito da hiç bu ağız benim mi demezdi, Charito hiç konuşmaz, sadece zaman zaman evi temellerine kadar sarsan acıklı bir çığlık koparırdı, ancak Bay Lucas'ın açıklaması karşısında Domuz Çobanı Facundo koca ellerini öne fırlayan göbeğinin üzerinde kavuşturarak konuştu,

dilsiz demekle ne kastediliyor?, şimdi bakarsan, biz seslendirmesek diğer harflerin de konuştuğu yok, önlerden saçı seyrek olan uzun boylu Bay Lucas ise,

telaffuz edilmiyor, yokmuş gibi yani, bir işlevi yok,

Domuz Çobanı Facundo istifini bozmadan,

bu çok iyiymiş yahu, peki ne demeye koyuluyor o zaman?,

Bay Lucas,

estetik meselesi,

diye ileri sürdü,

sırf sözcükleri süslemek, peşinden gelen sesli harfin korumasız kalmasını önlemek için, ama tabii şu var ki, bu harfi yerine koymayı başaramayan kişi dilbilgisi hatası işlemiş olur,

Güdük Paco'nun aklı ne kadar karışmış, gün geçtikçe iyiden iyiye allak bullak olmuş olsa da ertesi gün işi gereği, kısrağa eyerini vurup arazi hudutlarını gözetlerdi; gerçi Bay Lucas ile şu harfler meselesi başladığından bu yana başkalaşmıştı, adamcağız kendi alemine dalmış gibiydi, başka bir şey düşünemez olmuştu; çiftlikten dörtnala uzaklaşır uzaklaşmaz atından iner, bir kocayemiş ağacının gölgesine oturup düşüncelere dalardı, kafasındaki fikirler hallaç pamuğu gibi birbirine karıştığında ise

çakıl taşlarına başvururdu; beyaz çakıl taşları E ve İ, gri olanlarsa A, O ve U olurdu, her birinin nasıl seslendirilmesi gerektiğini görmek için aralarında türlü bileşimler oluşturmaya başlar ancak bir türlü işin içinden çıkamazdı, geceleyin hasır döşeklerinde, şüphelerini Régula'ya açar, sonra kaşla göz arasında konuyu değiştiriverirdi, Régula,

rahat dur Paco, Rogelio uyanık daha,

Güdük Paco ısrar edince ise,

eh rahat dur, geçti artık bizden,

sonra aniden Küçük Kız'ın o yürek parçalayan bağırtısı duyulur ve Paco, tıpkı H harfi gibi beyhude ve dilsiz bir kızcağızın doğmasına vesile olduğuma göre derinlerde gizli bir uğursuzluğum olsa gerek diye düşünerek işlevsiz kalıverirdi; neyse ki diğer kızı Nieves akıllıydı; aslında Paco, Nieves'i bu isimle vaftiz etmeye epey ayak diremişti, kız öylesine solgun ve koyu tenliyken o kadar ak pak bir isim hiç gitmiyordu ona, Paco'ya kalsa büyükannesi gibi Herminia koyardı adını, ya da herhangi bir başka isim, fakat o yaz öyle yakıp kavuran bir güneş vardı ki Kâhya Pedro, sıcaklığın geceleri bile 35 derecenin altına inmediğinde ısrarcıydı, aman ya Rabbi o ne yazdı öyle, bir benzerini daha hatırlayan yoktu, kuşlar bile kavruluyordu, zaten kendinden hararetli olan Régula ise inliyordu,

Ay anam!, bu nasıl bir sıcak!, ne gündüz ne gece yaprak kımıldıyor,

Régula el işi yelpazesiyle, yalnızca spatula gibi dümdüz ve yassı sağ başparmağının eklem kemiğini oynatarak, bitkin halde bir süre yellendikten sonra ekliyordu,

bu bir ceza Paco, Meryem Ana'ya bu cezaya bir son vermesi için dua edeceğim ben,

ancak bunaltıcı sıcakların rahat vereceği yoktu; Régula, bir pazar günü kimseye haber vermeden büyücünün yanına, Almendral'e gitti, dönüşte Paco'ya,

Paco, Büyücü bana eğer karnındaki kızsa adını Nieves koyun dedi, sırf sen isteğime razı gelmiyorsun diye yavrucak marazlı falan doğmasın sonra,

Paco Küçük Kız'ı düşününce razı oldu,

iyi tamam, Nieves olsun,

Nieves ufacıktan beri kötürüm kardeşinin altını temizleyip donlarını paklardı, o zamanlar Abendújar Sınırı'nda oturduklarından okula gidememişti, Güdük Paco her sabah atı eyerlemeden önce kızcağıza B ile A, C ile A, C ile İ nasıl okunur onu öğretiyordu, kız cin gibi olduğundan sıra Z'ye gelince,

Z ile İ Sİ olur,

dedi hiç duraksamadan,

bu harf fazlalık baba, bu sesi vermek için C var zaten,

Güdük Paco gülüyor, hatta gülmesini iyice abartmaya çalışıyordu, Bay Lucas'ın kahkahalarını taklit ederek büyükleniyordu,

sen onu git akademisyenlere anlat,

geceleri ise zevkten dört köşe olmuş halde Régula'ya,

bu kızın aklı zehir gibi,

diyordu, o sıralar biraz etine dolgunlaşan Régula karşılık verdi,

uğraş da çıkarsın ortaya maharetini, öteki de,

Paco,

hangi öteki?,

Régula her zamanki sakinliğiyle,

Küçük Kız'ı diyorum, aklın nerede senin Paco?,

Paco,

sen göstersene maharetini,

diyerek sırnaşmaya başladı,

Régula,

rahat dur Paco, maharet orada değil,

Güdük Paco bir kez azdı mı şansını denerdi, ne zaman ki aniden Küçük Kız'ın bağırtısı gecenin sessizliğini yırtar işte o zaman Paco kıpırtısız, savunmasız kalıverirdi,

Allah rahatlık versin Régula, iyi geceler,

yıllar içinde, Abendújar Sınırı çardaklı beyaz kulübesi, derme çatma sundurması, kuyusu, onu gölgeleyen devasa mantar meşesi, dağların eteklerine saçılmış bir sürü gri sarp kayalık, kıyısında kaplumbağaların pinekliediği ılık akan deresi ile bir düzene kavuşmuştu; derken bir ekim sabahı, Güdük Paco, her

sabah olduğu gibi kapıya çıktı ve çıkar çıkmaz burun deliklerini genişletip kafasını kaldırarak,

bir at yaklaşıyor,

dedi,

Paco'nun yanında duran Régula sağ elini gözlerine siper edip yoldan tarafa bakarak,

in cin top oynuyor Paco,

fakat Güdük Paco tazı gibi koklamaya devam ediyordu,

yanılmıyorsam eğer Crespo bu,

diye ekledi,

Küçük Bey Iván'ın demesine göre, Güdük Paco'nun burnu bir köpekten bile daha keskindi, ta uzaktan kokusunu alırdı, gerçekten de üzerinden bir çeyrek saat geçmemişti ki Başkâhya Crespo sınırda göründü,

Paco, topla bohçanı, çiftliğe dönüyorsun,

dedi bir girizgâha bile gerek görmeden,

Paco,

hayırdır?,

Crespo,

Kâhya Pedro öyle emretti, öğlen Lucio gelecek, senin işin bitti burada;

serinlik çökünce, Paco ve Régula öteberilerini at arabasına yükleyip yola koyuldular; arabanın yüksek tarafında oğlanlar kaba yünden döşeklerin arasına kurulmuştu; Régula ile durmadan bağıran ve başı bir o yana bir bu yana düşen Küçük Kız arka taraftaydılar, kızın atıl ve çelimsiz bacakları örtünün altından dışarı sarkıyordu; Güdük Paco ise sadık kısrağının üstünde, göğsünü gere gere, arkalarını kollayarak onlara refakat ediyor ve Küçük Kız'ın bağırtılarıyla arabanın tekerleklerinin tıngırtısını bastırmak için hepten sesini yükselterek Régula'ya,

artık Nieves okula başlar, bu zehir gibi kafayla kim bilir neler başarır,

Régula,

bakalım,

Güdük Paco, atın üzerindeki heybetli yükseklikten konuşmasını sürdürdü,

oğlanlar eli ekmek tutacak yaşa geldiler artık, eve katkıda bulunurlar,

Régula,

bakalım,

araba tıngırtısının ve yeniliğin getirdiği coşkuyla konuşup duruyordu Güdük Paco;

bakarsın yeni evde fazladan bir göz oda olur, gençliğimize kavuşuruz yeniden;

Régula iç çekiyor, Küçük Kız'ı kucağına alıp bir eliyle de sinekleri kovalıyordu; o sırada yolun üst tarafında, kara meşelerin üzerinde yıldızlar bir bir yanıyordu; Régula gökyüzüne bakıp sonra yeniden iç çekiyordu,

tekrar genç olabilmek için bu çocuğun susması lazım,

çiftliğe vardıklarında, Başkâhya Crespo, beş yıl önce bıraktıkları, kapının hemen yanında dış cephe boyunca uzanan taş oturağı, cılız sardunya yatakları ve ortada duran, gölgesi sıcak söğüdü ile eski evin dibinde onları bekliyordu; Paco sıkkın sıkkın baktı, başını bir o yana bir bu yana sallayıp bakışlarını yere indirdi,

eh ne yapalım!,

dedi kaderine boyun eğerek,

alın yazısı,

biraz öteden talimatlar vere vere Kâhya Pedro geliyordu,

iyi akşamlar Bay Pedro, bir emriniz olursa buradayız biz tekrar,

hayırlı akşamlar Paco, sınırda ne var ne yok?,

Paco,

aynı bildiğiniz gibi Bay Pedro,

onlar eşyaları indirirken Bay Pedro arabadan kapıya, kapıdan arabaya onları izliyordu,

diyorum ki Régula, sen eskiden olduğu gibi kapıya bakarsın, sürgüyü açıp arabayı hazır edersin, bilirsin işte, ne Küçük Hanım ne Küçük Bey Iván önden haber verir ama beklemeyi de sevmezler,

Régula,

emriniz olur Bay Pedro Bey, başüstüne,

Bay Pedro,

şafak sökerken hindileri salar, tünekleri temizlersin, yoksa bir Allah'ın kulu dayanamaz o kokuya, nasıl pis kokudur o öyle, biliyorsun işte, Hanımefendi iyi olmasına iyidir ancak her şeyi yerli yerinde ister,

Régula,

emriniz olur Bay Pedro, başüstüne,

Kâhya Pedro talimatlarına devam etti, talimatlarının ardı arkası kesilmiyordu, lafını bitirince başını hafifçe yana eğip sol yanağını ısırdı, sanki önemli bir şeyi atlamış gibi duraksadı; Régula usulca sordu,

başka bir şey var mıydı Bay Pedro?,

Kâhya Pedro gergin gergin yanağını ısırıp bakışlarını Nieves'e çevirdi fakat bir şey söylemedi, artık başka bir şey demeden gidecekmiş gibiyken birden dönüp Régula'ya,

bir şey daha var, Régula,

diye geveledi,

aslında bu meseleler kadınların arasında konuşması gereken şeyler ama...,

uzun bir sessizlik oldu, sonunda Régula halim selim bir edayla,

buyurun Bay Pedro,

Bay Pedro,

senin kızı diyorum Régula, kız pekâlâ ev işlerinde benim hanıma yardımcı olabilir, malum benim hanım ev işleri konusunda biraz çekingen,

buruk bir şekilde gülümsedi,

ev işlerinden hazzetmiyor, zaten kız da büyüdü artık, kısa zamanda nasıl serilip serpildi baksana,

Kâhya Pedro konuştukça Güdük Paco'nun havası tıpkı gecenin bir yarısı Küçük Kız bağırdığında sönen erkekliği gibi sönüyordu; Paco Régula'ya, Régula da Güdük Paco'ya baktı, sonunda Güdük Paco burun deliklerini genişletip omuzlarını silkerek konuştu,

siz nasıl emrederseniz Bay Pedro, başımız üstüne,
sonra durduk yere, tuhaf bir biçimde, Kâhya Pedro'nun gözbebekleri büyüdü ve sanki kendi sözlerinin yarattığı çığın altında saklanmak istermişçesine saçma sapan konuşmaya başladı, hiç durmadan konuşuyordu,

şimdilerde herkes hanım, bey olma peşinde, sen de biliyorsun Paco, zaman değişti, artık kimse elini kirletmek istemiyor, birileri başkente öbürleri dış ülkelere, nereyeyse artık, maksat yerinde durmamak, bu moda oldu, görüyorsun işte, böyle yaparak meseleyi hallettik sanıyorlar, düşün bir kere, sonra belki bir bakmışsın aç kalıp sıkıntıdan ölmüşler, Allah bilir orasını, ben onu bunu bilmem ama kızın evde bir eksiği olmaz, sırf ben öyle diyorum diye değil...,

Régula ile Güdük Paco başlarını sallayıp, birbirlerine kaçak, suç ortağı gibi bakışlar atıyorlardı, fakat Kâhya Pedro'nun oralı olduğu yoktu; Kâhya Pedro, iyice galeyana gelmiş konuşuyordu,

sizin de rızanız olduğuna göre, yarın sabah kızı eve bekliyoruz, hem siz onun eksikliğini duymayın hem de kız rahat etsin diye geceleri burada uyuyabilir, çünkü malum hepimiz oğlanların kızları nasıl kullandığını biliyoruz,

bir yığın el kol hareketiyle abartılı tepkinin ardından Bay Pedro gitti, Régula ve Güdük Paco ise hiç konuşmadan, öteberilerini yerleştirmeye koyuldular, sonra akşam yemeği yiyip yemekten sonra ise ateşin yanına oturdular, tam o sırada Domuz Çobanı Facundo bir hışımla içeri daldı,

sendeki de iyi cesaretmiş Paco, yukarıdaki evde bir soluklanmaya bile vakti olmaz insanın, Bayan Purita'yı biliyorsun, zannedersin iğneler batırıyorlar her yanına, öyle histerik ki kocası bile çekemiyor,

dedi,

ancak ne Régula'dan ne Güdük Paco'dan ses çıkınca Facundo ivedilikle ekledi,

sen bilmezsin onu Paco, bana inanmıyorsan git Pepa'ya sor, o anlatsın sana,

ancak Régula ve Paco'nun ağızını bıçak açmıyordu; hal böyle olunca, Domuz Çobanı Facundo arkasını dönüp gitti; ertesi sabah Nieves tam saatinde yukarıdaki eve gitti, sonraki gün tekrar gitti, böyle böyle bu durum âdet hâline geldi ve günler farkına varmadan geçmeye başladı, derken mayıs geldi, günlerden bir gün çiftlik evinin şapelinde komünyonunu yapmak üzere Küçük Bey Iván'ın büyük oğlu Carlos Alberto çıkageldi; iki gün sonra ise bir dünya hazırlığın ardından büyük arabayla Piskopos ve Markiz geldiler; Régula dış kapıyı açtı, piskoposun mor cüppesinden gözleri kamaştı, ne tarafta duracağını bilemedi, ilkin o keşmekeşin orta yerinde bir afalladı ve diz çöküp haç çıkardı fakat Markiz üstten üstten işaret etti,

yüzük Régula yüzük,

sonra Régula piskopos yüzüğünü öpücüklere boğdu; Piskopos bir yandan tebessüm ederken bir yandan ihtiyatla elini geri çekiyordu; biraz şaşkın halde, çatırdayan çiçek tarhlarının arasından geçti ve önünde eğilerek saygı gösterisinde bulunan domuz çobanlarıyla ırgatların eşliğinde malikâneye girdi; ertesi gün, kutlama büyük bir ihtişamla yapıldı, küçük şapeldeki dini törenin ardından tüm çalışanlar ağılda ekmek kırıntısıyla çikolata yemek üzere toplaştılar,

yaşasın Küçük Bey Carlos Alberto!,

Yaşasın Markiz Hanımefendi!,

coşkuyla bağırıyorlardı, fakat Nieves eğlenceye katılamadı çünkü malikânede misafirlere ikramda bulunuyordu, üstelik bunu büyük bir maharetle yapıyordu, kirli tabakları sol eliyle toplayıp yenilerini sağ eliyle koyuyor; yemekleri sunarken ise sağ kolunu arkasına alıp yüzünde hafif bir gülümsemeyle yemek yiyen kişinin sol omzu üzerinden hafifçe eğiliyordu; her şeyi öylesine zarafet ve ihtiyatlılıkla yapıyordu ki Hanımefendi'nin dikkatini çekti ve Hanımefendi Kâhya Pedro'ya bu cevheri nereden bulduğunu sordu, gafil avlanan Kâhya Pedro,

bekçi Güdük Paco'nun kızı, Iván'ın ayakçısı olan, hani şu birkaç ay öncesine kadar Abendújar Sınırı'nda duran adam var ya onun küçük kızı işte, birden serilip serpildi,

Hanımefendi,

Régula'nın kızı mı?,

Kâhya Pedro,

ta kendisi, Régula'nın kızı, Purita kızı dört haftada terbiye etti, kız akıllı; Hanımefendi gözünü Nieves'ten ayırmıyor, kızın her bir hareketini gözlemliyordu, sonra bir aralık kızına dönüp şöyle dedi:

Miriam, şu kızcağıza dikkat ettin mi?, Nasıl da hoş hali tavrı!, Az biraz cilalasan iyi bir baş hizmetçi olur bu kızdan,

Miriam Hanım göz ucuyla Nieves'e bakıp,

sahiden kız hiç fena değil,

dedi,

gerçi şimdi benim zevkime göre buradan birazcık fazlası var, diyerek göğsünü işaret ediyordu; Nieves ise pürtelaş ve tüm bu konuşulanlardan habersizdi; üzerinde beyaz denizci kıyafeti, beyaz tespihi ve beyaz dua kitabıyla sarışın mı sarışın, alımlı mı alımlı görünen Carlos Alberto'nun varlığından ötürü başkalaşmış hissediyordu; öyle ki ona hizmet ederken kendinden geçmiş bir halde, sanki bir baş meleğe gülümser gibi gülümsüyordu, gece eve varır varmaz, günün koşuşturmacasından dolayı yorgun düşmüş olduğu halde Güdük Paco'yla konuştu,

baba, ben komünyon yapmak istiyorum,

Güdük Paco, haliyle şaşırmıştı,

ne dedin?,

kız ısrarla,

komünyon yapmak istiyorum dedim baba,

Güdük Paco, sanki başını tutmaya çalışırmış gibi iki elini birden kasketinin üzerine koyup,

Bay Pedro ile bir konuşmak lazım kızım,

Kâhya Pedro, Güdük Paco'nun ağzından, kızın heves ettiği şeyi duyunca başladı gülmeye, avuçlarını birleştirip doğruca Paco'nun gözlerinin içine baktı,

neye dayanarak Paco?, bak şimdi, sen söyle, kızın komünyon yapmaya uygun bir temeli var mı?, Komünyon öyle bir heves işi değil Paco, şakaya gelmeyecek kadar ciddi bir mesele,

Güdük Paco boynunu büktü,

siz öyle diyorsanız,

ancak Nieves inatçıydı ve pes etmiyordu, Kâhya Pedro'nun ilgisiz tavrı karşısında Bayan Purita'ya başvurdu,

Hanımım, on dört yaşımı doldurdum ve tam şuramda, içimde bir vesvese var,

Bayan Purita ilkin kıza hayretle baktı, sonra o kırmızı mı kırmızı, hayli çarpık, hafif dişlek ağzını açarak,

daha neler kız!, senin ihtiyacın olan şey genç bir çoban oğlan olmasın sakın?,

deyip bir kahkaha patlattı ve yineledi,

daha neler!,

o günden sonra, Nieves'in arzusu, yukarıdaki evde de malikânede de münasebetsizlik olarak kabul edildi ve hep lafı edilir oldu, ne zaman Küçük Bey Iván'ın misafirleri gelse ve bir sebepten sohbet durgunlaşsa veya gerginleşse Bayan Purita o pembemsi, muntazam işaretparmağıyla Nieves'i gösterir ve bağıra bağıra,

işte karşınızda o kız, birden komünyon yapmak düştü aklına, büyük masanın etrafında bir şaşkınlık nidası, alaycı bakışlar, uğultu şeklinde süregelen fısıldaşmalar, bir köşede, kahkahasını tutmaya çalışan birileri olurdu ve kız daha odadan çıkar çıkmaz Küçük Bey Iván,

her şeyin suçlusu şu meşhur Kurul,

konuklardan kimisi yemeği bırakıp sorgularcasına gözünü ona diker, o zaman Küçük Bey Iván açıklama yapma zorunluluğu hissederdi,

kuruldakiler, bunlara insan gibi davranılmasında ısrar ediyor, olacak iş değil bu, görüyorsunuz işte, fakat suç bunlarda değil, bunların kafasını karıştıran o Kurul'da,

böyle durumlarda, Bayan Purita rimel sürülmüş kara gözlerini hafifçe kısar, Küçük Bey Iván'a dönerek kalkık burnunun ucuyla onun kulak memesine dokunur, Küçük Bey Iván ise ona doğru eğilip arsızca kadının dekoltesinin güzel uçurumuna doğru uzanırdı, sonra laf olsun diye, davranışını bir şekilde gerekçelendirmek için eklerdi,

sen ne düşünüyorsun Pura?, Onları tanıyorsun sen,
öte yandan, neredeyse tam karşılarında olan Kâhya Pedro, gözünü kırpmadan onları seyrediyordu; sıska yanaklarını ısırıyor, allak bullak oluyordu, misafirler gidip de Bayan Purita ile yukarıdaki evde baş başa kaldıkları zaman ise kendini kaybediyordu,

o açık saçık sütyenini giyip bir tek o geldiği zaman, sırf onu kışkırtmak için yakanı açıveriyorsun, çocuk mu var senin karşında, ha?,
diye söyleniyordu,
şehirden, sinema veya tiyatrodan her dönüşlerinde hep aynı terane, daha arabadan inmeden sesleri işitilmeye başlıyordu,

kaltak, tam bir kaltaksın!,
ancak Bayan Purita onu görmezden gelir, mırıldana mırıldana şarkı söyleyerek arabadan iner, suratını ekşiterek merdivenlerde dans etmeye, bir o yana bir bu yana salınmaya koyulur, ufacık ayaklarına bakarak konuşurdu,

Tanrı bana bu nimetleri verdi diye utanacak değilim ya,
Kâhya Pedro, kızarmış elmacıkkemikleri, beyaz kulak memeleriyle karısının peşi sıra giderdi,

mesele neyin olduğu değil, neyi teşhir ettiğinle ilgili; gösterinin âlâsı sensin,
vay efendim şöyleydi böyleydi diye sıralar; ancak Bayan Purita hiç istifini bozmazdı; elleri belinde, abartılı abartılı kalçalarını salındırıp, şarkısını mırıldanmayı bırakmadan büyük salona girerdi; işte o zaman Bay Pedro kapıyı çarpar, zırh takımına doğru gidip kırbacını eline alırdı,

ben sana öğreteceğim edebi!,
diye bağırırdı; kadın ise karşısına dikilir, şarkı söylemeyi keser, dik dik, meydan okurcasına onun gözlerinin içine bakardı,

cesaret edemeyeceğini biliyorum, seni ödlek tavuk, olur ya bir gün o elindekiyle bana dokunacak olursan beni bir daha rüyanda görürsün,
derdi,
sonra arkasını dönüp tekrar salınmaya başlar ve odalarına yönelirdi; Don Pedro ise bağırıp çağırıp elini kolunu sallayarak

karısının ardı sıra giderdi; ancak bunlar bağırışlardan çok kesik kesik feryatları andırırdı; krizin en şiddetli anında ise sesi çatlar, kırbacı bir mobilyanın üzerine savurup hıçkırıklara boğulurdu, sonra hıçkırıkları arasında sızlanırdı,

bana acı çektirmekten zevk alıyorsun Purita, ben ne yapıyorsam seni sevdiğim için yapıyorum,

ancak Bayan Purita yeniden yüzünü ekşitip salınmalarına devam ederek,

başladık yine olay çıkarmaya!,

derdi,

sonra kafasını dağıtmak için elbise dolabının büyük aynasının karşısına geçer, başını yana eğip saçlarını savurur ve yüzündeki cömert gülümsemeyi dudaklarının kenarları iyice gerilinceye kadar büyüterek kendini türlü pozlarda seyrederdi; o sırada Kâhya Pedro ise yüzüstü yorganın üzerine kapanır, elleriyle yüzünü kapatarak çocuk gibi ağlamaya başlardı; aşağı yukarı bu sahneye şahit olan Nieves ise eşyalarını toplayıp usul adımlarla evine dönerdi, şans eseri Güdük Paco'ya uyanık denk gelirse,

iyi yaygara kopardılar bu gece baba, kadını nasıl aşağıladı,

Bay Pedro mu?,

derdi Güdük Paco kulaklarına inanamayarak,

evet, Bay Pedro,

Güdük Paco, sanki yerinden uçuverecekmiş de tutmak istermiş gibi iki elini birden başına götürür, gözlerini kırpıştırıp sesini alçaltarak konuşurdu,

bak kızım, yukarıdaki evin şamatası seni ilgilendirmez, sen orada hiçbir şey görmedin, duymadın, bilmiyorsun,

işte bu kavga dövüşlerden birinin ertesi günü, çiftlikte, o zamana kadarki en dillere destan Azizler Günü sürek avı yapıldı; aslında basiretli bir atıcı olan Kâhya Pedro, onlarcası arasında tek bir keklik bile vuramadı; hemen yan cephede aynı hizada olan Küçük Bey Iván ise, ikisi önde ikisi arkada olmak üzere dört kuş düşürmüştü, Küçük Bey Iván alaylı alaylı Güdük Paco'ya yorum yapıyordu,

gözümle görmesem inanmam, ne zaman öğrenecek avlanmayı bu karı kılıklı herif?, Neredeyse ağzının içine girecek kuşlar, yine de vurmayı beceremiyor, farkında mısın Paco?,
Güdük Paco,

fark etmemek mümkün mü Beyim, kör olsa görür bunu,
Küçük Bey Iván,

hiçbir zaman öyle sıkı bir avcı olmadı ama bu kadar isabetsizlik de normal değil artık, bir şey olmuş bu ahmağa belli ki,
Güdük Paco,

yok, bu av işi şans meselesi, bugün iyi yarın kötü, herkes bilir işte,
ancak Küçük Bey Iván el çabukluğuyla, şaşılası bir sürat ve refleksle dan-dan, dan-dan derken ardı ardına puanları topladı, tüfeğin dipçiğine yapıştırdığı çarpık ağzıyla konuşuyordu,

bir yere kadar şans işi Paco, kendimizi kandırmayalım, bu karı kılıklıya denk gelen kuşları kim olsa kasketiyle bile indirirdi,
öğleden sonra, malikânedeki yemekte, Bayan Purita yine göğsünün yarısını ancak kaplayan sütyeni ve cömert dekoltesiyle göründü; Küçük Bey Iván'a sokulmalar, gülüşmeler, göz kırpmalar havada uçuşuyordu; o esnada Kâhya Pedro ise masanın köşesinde, ne yanda duracağını bilemez haldeydi; sıska yanaklarını için için ısırıyordu ve eli ayağı öylesine titriyordu ki çatal bıçağı bile doğru dürüst tutamaz olmuştu; Bayan Purita Iván Bey'in omzuna başını yaslayarak ona türlü cilveler yapıp sonra ikisi birbirine kur yapmaya başlayınca Kâhya Pedro, yerinden hafifçe doğruldu ve kolunu kaldırıp herkesin dikkatini çekmeye çalışarak parmağıyla işaret edip seslendi,

işte karşınızda o kız, birden komünyon yapmak düştü aklına, o sırada masayı toplamakta olan Nieves'in şöyle bir midesi altüst oldu, yüzüne doğru bir ateş yükseldi ve sendeledi; diğerleri gülüşürken Kâhya Pedro'nun, amansızca suçlayıcı parmağını ona doğrultmaya ve kendini kaybetmiş halde, deli gibi bağırmaya devam etmesine rağmen Nieves zoraki bir ifadeyle de olsa gülümsedi,

kızarıp bozarma kız, ortalığı kırıp dökeceksin sonra!,
neden sonra Küçük Hanım Miriam acıyıp araya girdi,
ne fenalık varmış bunda?,
biraz daha yatışmış olan Kâhya Pedro, başını eğip neredeyse bıyığının ucunu bile oynatmadan fısıldadı,
Allah aşkına Miriam, bu zavallıcığın dünyadan haberi yok, babasına gelecek olursak kılıksızın teki, nasıl bir komünyon yapabilir ki?,
Küçük Hanım Miriam boynunu uzatıp başını kaldırdı ve şaşkın bir ifadeyle karşılık verdi,
bunca insan arasında kıza bir komünyon yapacak tek bir kişi bile bulunmaması olacak iş mi?,
gözünü dikmiş, masanın öbür ucundaki Bayan Purita'ya bakıyordu ancak sus pus kalan Kâhya Pedro oldu, aynı gece, yukarıdaki evdeyken Bay Pedro sanki geçiyorken görmüş gibi yapıp Nieves'e,
bu öğleden sonraki şey için bana kızmadın, değil mi kızım?,
Sadece bir şakaydı,
dedi, fakat konuştuğu Nieves olduğundan ne söylediğini düşündüğü yoktu, sonra doğruca Bayan Purita'nın yanına gitti, gözleri kısılıp yanakları kasıldı, titreyen ellerini onun kırılgan çıplak omuzlarına koyup konuştu,
ne yapmaya çalışıyorsun sen acaba?,
ancak Bayan Purita küçümseyici bir hareketle kendini çekti, arkasını dönerek yüzünü ekşitmeye ve salınmaya başladı; Kâhya Pedro, kendini kaybetmiş bir halde, bir kez daha zırh takımından kırbacını alıp onun peşinden gitti,
bu yaptığını affetmeyeceğim, seni kaltak!,
diye bağırdı,
öfkesi öylesine şiddetliydi ki kelimeler boğazında düğümleniyordu, ancak yatak odasına girmesinden birkaç dakika sonra, Nieves her zaman olduğu gibi adamın yatağa yığıldığını ve yastığa kapanıp hıçkıra hıçkıra ağladığını duydu.

Üçüncü Bölüm

Kuş

İşte o günlerden birinde bir gün Azarías çiftliğe çıkageldi; Régula, günaydın deyip her zaman olduğu gibi mutfağın yanındaki saman çuvalını onun için seriverdi; fakat Azarías Régula'ya bakmıyordu bile, kendi kendine yükselip mırıl mırıl konuşuyor, ağzında bir şey çiğnermiş gibi yapıyordu; sonunda kız kardeşi sordu,

bir şeyin mi var Azarías, hasta değilsin ya?,

Azarías boş bakışlarını ateşe dikmiş homurdanıyor ve diş kalmamış ağzını iyice kapatıyordu, Régula,

hani şu bahsettiğin öbür kuş da ölmedi, değil mi Azarías?,

uzunca bir ısrarın ardından,

Küçük Bey beni kovdu,

Régula,

Küçük Bey mi?,

Azarías,

yaşlanmışım artık öyle diyor,

Régula,

sana bunu demeye hakkı yok Küçük Bey'in, yaşlandıysan onun yanında yaşlandın,

Azarías,

ben Küçük Bey'den sadece bir yaş büyüğüm,

Azarías dirsekleri dizlerinde, başı ellerinin arasında, boş bakışları ocağa dikilmiş halde taburede oturmuş mırıl mırıl konu-

şuyor ve bir şey çiğnermiş gibi yapıyordu, sonra birden Küçük Kız'ın acı feryadı duyuldu ve Azarías'ın gözleri ışıldadı, dudakları salyalı bir gülümsemeyle gevşeyiverdi ve kız kardeşine,

Küçük Kız'ı getiriver bana, haydi,

yok, pistir şimdi,

Azarías,

uzatıver bana Küçük Kız'ı,

Azarías'ın ısrarı karşısında, Régula ayağa kalktı ve bedeni bir yaban tavşanı kadar bile yer kaplamayan, bacakları ise bez bir bebeğinkileri andıran, sanki kemiği yokmuş gibi bükülen Charito ile birlikte geri döndü; Azarías titreyen parmaklarıyla çocuğu alıp kucağına koydu, yerinden çıkmış gibi duran başını tutarak nazikçe iri yarı kolunun altına doğru yerleştirdi, kaşlarının arasını nazikçe okşarken bir yandan da fısıldıyordu,

cici kuş, cici kuş...,

sonra Güdük Paco öğleden sonraki av seferinden döndü ve Régula onu karşılamaya çıktı,

misafirimiz var Paco, kim geldi bil bakalım?,

Güdük Paco şöyle bir etrafı kokladı,

abin gelmiş,

Régula,

evet, aynen ama bu sefer bir iki geceliğine değil temelli geldi, demesine göre Küçük Bey onu kovmuş, kim bilir ne oldu, bir öğrenmek lazım,

ertesi sabah, şafak sökerken, Güdük Paco kısrağı eyerledi ve dörtnala sürerek vadiyi, bodur meşe ağaçlarının olduğu dağı ve çalılıkları geçti, mastıların havlamaları eşliğinde Azarías'ın efendisinin çiftliğinde göründü fakat Küçük Bey henüz dinleniyordu; Güdük Paco atından inip bir süre Domuz Çobanı Dacio'nun karısı Lupe ile çene çalmaya koyuldu,

tam bir pasaklı, öyle işte, kaldığı yer bok içinde, bu da yetmezmiş gibi ellerine işiyor, gamsızın teki,

Güdük Paco başını sallıyordu, ancak,

bu yeni bir şey değil ki Lupe,

Lupe,

yeni değil ama uzun vadede bıkıp usandırıyor,
Lupe'nin sonu gelmez yakınmaları Küçük Bey göründüğünde de usul gereği Güdük Paco ayağa kalkana kadar devam etti,
hayırlı günler,
hayırlı günler ola, Beyim,
Paco kasketini çıkarıp sanki sıkıntı veriyormuş gibi onu ellerinin arasında evirip çevirmeye başladı, bir aralık sonra,
Beyim, Azarías sizin onu kovduğunuzu söyledi, bakın siz şu işe, bunca yıldan sonra,
Küçük Bey ise,
bir dur bakalım hele, anlaşabilecek miyiz, kimsin ki sen?, ne sıfatla üstüne vazife oldu bu mesele?,
Güdük Paco sinmiş bir halde,
kusuruma bakmayın, Azarías'ın enistesiyim ben, Pilón çiftliğinden, hani Markiz Hanımefendi'nin durduğu, Başkâhya Crespo'nun adamlarından, belki öyle bilirsiniz,
Azarías'ın efendisi,
ha, tamam!,
dedi sanki düşünür gibi gözleri kapalı, başını hafifçe sallayarak onaylıyordu, sonunda söylediğini doğruladı,
evet, Azarías doğru söylemiş, onu kovdum; söylesene, ellerine işeyen bir adamın yolduğu bir çulluğu mu yiyeceğim, üzerine işenmiş ellerden bahsediyoruz, bilmem farkında mısın?, iğrenç bir şey bu, sen deyiver hele, çullukları da yolmayacaksa çiftlikte ne hizmetimi görür onun gibi işten güçten anlamayan bir moruk?,
sonra alnını göstererek serçeparmağını alnına bastırdı, Güdük Paco'nun bakışları yerde, botlarının ucundaydı, kasketini elleri arasında evirip çevirmeye devam ediyordu, aradan bir süre geçtikten sonra, Paco nihayet cesaretini toplayıp,
düşününce haksız sayılmazsınız elbette Beyim fakat takdir edersiniz ki biraderim dişlerini burada döktü, Aziz Eutiquio'ya göre altmış bir yaşında, dile kolay, Azarías, tabiri caizse bir çocuk gibi...,
ancak Küçük Bey elini sallayarak Paco'nun lafını kesti,

istediğini yap ama sakın bana sesini yükselteyim deme, bir bu kusur kalmıştı, senin kayınbiraderine altmış bir yıl dayandıysam ödül vermeleri lazım bana, duydun mu beni?, her köşeye pisliğini yapan bir anormali hayır için sahipleniyoruz, oh ne âlâ, bu da yetmezmiş gibi, çullukları yolmadan önce ellerine işiyor, tek kelimeyle tiksindirici bir şey bu,

Güdük Paco, kasketini evirip çevirmeyi sürdürürken başını sallayarak verdiği onay giderek zayıflıyordu,

ben bakarım bakmasına da Beyim, görüyorsunuz işte, evde iki göz oda, dört çocuk, kıpırdayamıyoruz bile...,

Küçük Bey,

orası senin bileceğin iş, burası sığınak değil, hem aile dediğin böyle zamanlar için var, yanlış mıyım?,

Güdük Paco,

siz öyle diyorsanız,

sonra tıpış tıpış kısrağına doğru geriledi ancak Paco ayağını üzengiye koyup atına bindiğinde, Azarías'ın efendisi başka başka sebepler daha sıraladı,

sana söylediklerimin dışında, Azarías küfür ediyor, ayrıca arkadaşlarımın arabalarının tekerleklerinin sibop kapaklarını söküyor, düşünsene, söz konusu bakan bile olsa yapıyor bunu, takdir edersin ki bu şekilde kimseyi davet edemem, biri gelse bu anormal herif gidip...,

Güdük Paco, kısrağının tırıs yürüyüşüyle uzaklaşırken Küçük Bey sesini giderek yükseltiyordu,

...arabanın lastiklerini ziyan eder..., anlıyorsun ya!..,

nereden bakarsan bak, Azarías tıpkı diğer yavrucak gibi başa dertti, ha Küçük Kız ha Azarías, aynı şeydi; Régula diyordu zaten, günahsızdı onlar, iki günahsız; işte gerçek buydu fakat hiç değilse Charito sakince duruyordu yerinde; Azarías'ın pek durduğu yoktu; geceleyin, dolanıp durmasıyla, aksırığı tıksırığıyla uyutmazdı, mırıl mırıl konuşurken ise bir köpeği andırırdı, bu böyle şafak vaktine kadar sürerdi, sonra ağzında tükürüğünü çevire çevire, dizlerinin arkasından yamalı pantolonuyla ağıla gider; domuz çobanları, bekçiler, ırgatlar hep aynı telden başlarlardı,

Azarías, balığa mı çıkıyorsun?,
Azarías tünekleri temizlerken yok yere gülümser, diş etlerini birleştirerek hırıl hırıl sesler çıkarırdı, işini bitirince her bir eline bir ahşap kova alıp,

çiçeklere gübre toplamaya gidiyorum ben,
der, ana kapıdan çıkıp tepede, sarnıçlarla meşe ağaçları arasında, Çoban Antonio Abad'ı arayarak gözden kaybolurdu; çoban o saatlerde fazla uzaklaşmış olmasa gerekti, sonra nihayet çobana denk gelir, ahşap kovalarını ağzına kadar doldurunca dek, eğile kalka taze keçi boklarını toplayarak ağır adımlarla sürünün ardı sıra yürümeye koyulurdu, kovaları doldurunca ise anlaşılmaz sözcükler mırıldanarak, ağzının kenarlarına yapışan beyaz tükürük birikintisiyle çiftliğe dönerdi; daha ağıla girdiği gibi ya Pepa'ya ya Abundio'ya ya Crespo'nun Remedios'a ya da her kimse işte, muhakkak birine denk gelirdi,

işte geldi Azarías sardunyaların gübresiyle,
Azarías gülümser, kenarlıkları ve çiçek tarhlarını çepeçevre dolaşarak, kuru dışkıları eşit bir şekilde dağıtırdı; Pepa, Abundio, Remedios ya da Crespo'nun kendisi,

çıkardığından daha fazla boku sokuyor çiftliğe,
Régula, sabırlı bir ifadeyle,

kimseye iliştiği yok, hiç değilse oyalanıyor,
ancak ya Facundo ya Remedios ya Pepa ya da bizzat Crespo yüzlerini buruştururlardı,

Hanımefendi gelince görürsün sen,
Azarías gayretli ve özenliydi, her sabah meşelikten keçi boklarıyla dolu iki kovayla dönüyordu, öyle ki, birkaç haftanın sonunda, kenarlıklardaki çiçekler, küçük kara volkanları andıran, kuru boklardan oluşan koni biçimindeki tümseklerin içinden çıkmaya başlayınca Régula'nın duruma el atması gerekti,

yeter artık, daha fazla gübre getirmek yok Azarías, haydi şimdi Küçük Kız'ı dolaştırıver biraz,
dedi ona; aynı gece, Régula, Güdük Paco'dan Azarías için oyalanacak bir şeyler bulmasını istedi, bahçede haddinden fazla gübre vardı, fakat Azarías'ı boş bıraksan bu sefer hemen üze-

rine bir tembellik çöker, kocayemişlerin arasına yatmaya giderdi, sonra da kimse onu kaldıramazdı yerinden; işte o sıralarda, küçük oğlan Rogelio kendi kendine yeter olmuştu; yeni ithal edilmiş, kırmızı traktörle bir oraya bir buraya gidiyor, üstelik traktörü kurup sökmeyi de biliyordu; Régula'nın Azarías için endişelendiğini gördükçe her seferinde annesine,

ben dayımı yanımda götürürüm anne,

diyordu, çünkü Rogelio sevecen ve konuşkan bir çocuktu, günden güne daha ketum ve yabani olan Quirce'nin tam tersiydi, Régula,

son zamanlarda ne haller oluyor bu Quirce'ye?,

diye kendi kendine soruyordu ancak Quirce'nin bir açıklama yaptığı yoktu, Quirce iki saat boşluğu oldu mu hemen çiftlikten yok olur, gece yarısı biraz içkili ve sıkıntılı bir halde dönerdi; yüzü hiç gülmez olmuştu, hem de hiç; yalnızca kardeşi Rogelio, Azarías'la uğraştığı zamanlar gülümserdi,

dayı, niye mısır koçanlarını saymıyorsunuz?,

Azarías, söz dinler bir tavırla ve bir işe yarama hevesiyle, devasa mısır koçanı yığınına yanaşır, ambarın kıyısına geçip,

bir, iki, üç, dört, beş...,

diye başlardı sabırla saymaya; on bire gelince ise her defasında, kırk üç, kırk dört, kırk beş, diye devam ederdi,

işte öyle zamanlarda, Quirce biraz gergin, biraz zoraki bir gülümsemeyle bile olsa gülümserdi; bir kez güldü mü bu sefer annesi Régula ayağa kalkar, ayrılmış bacaklarıyla ve elleri belinde, Quirce'yi bakışlarıyla döverdi,

aferin sana, masum bir yaşlı adama gülmek Tanrı'nın gücüne gider,

ardından öfkeyle Küçük Kız'a bakmaya gider, onu kucaklayıp Azarías'a götürürdü,

al, uyut kızı, seni bir tek o anlar,

Azarías Küçük Kız'ı itinayla alır, kapının eşiğine oturup ona ninni söylerdi, dişleri olmadığından ötürü yumuşak ve boğuk bir sesle ikide bir tekrarlardı,

cici kuş, cici kuş,

sonra neredeyse aynı anda, asmadan çardağın yarı gölgesinde, iki melek gibi gülümseyerek uyuyakalırlardı, ancak bir sabah Régula, Küçük Kız'ın saçlarını tararken tarağın dişleri arasında bir bit bulunca sinirlendi ve Azarías'ın yanına vardı,

Azarías ne zamandır yıkanmadın sen?,

Azarías,

hanım işi, bey işi o dediğin,

Régula,

hanım işi, bey işiymiş, su dediğin şey parasız, pis pasaklı,

Azarías ağzını açmadan, kırışıklıkları arasında biriken kirleriyle, ellerinin altını üstünü gösterdi, sonunda içtenlikle açıklama yaptı,

çatlamasınlar diye her sabah üzerlerine işiyorum,

Régula deliye dönmüştü,

nasıl bir leşsin sen, kendini sersefil edip bir de bunu yavrucağa bulaştırdığını görmüyor musun?,

ancak Azarías Régula'ya yakaran sarı gözbebekleriyle boynu bükük halde aval aval bakıyor, yavru köpek gibi düzenli aralıklarla gurluyor, dişsiz ağzıyla salyasını geveliyordu, bu masumiyeti ve uysallığı kız kardeşini yumuşattı,

berduş, berduştan betersin, bir çocuğum da sensin sanki, uğraşacağım işim yokmuş gibi,

Régula, ertesi gün öğleden sonra, Rogelio'nun yanına traktöre binip Hâşimi'nin oraya Cordovilla'ya gitti ve üç fanila aldı, eve dönerken ise Azarías'la karşılaştı,

her hafta bunlardan birini giyeceksin, anladın mı beni?,

Azarías yüz göz işaretleri yapıp başını sallıyordu, ancak aradan bir ay geçince, Régula bir gün söğüdün kenarına ona bakmaya gitti,

sana aldığım fanilaları nereye koydun söyle bakalım?, neredeyse dört hafta oldu daha bir tanesini bile yıkamadım,

Azarías sarıya çalan kanlı gözlerini yere eğdi ve belli belirsiz mırıldandı, ta ki kız kardeşinin sabrı taşıp da onu sarsana dek; Régula Azarías'ı kalkık yakalarından silkeleyince üst üste giyilmiş üç fanilayı fark etti,

pasaklı, pasaklı az kalır, domuzdan betersin sen, çıkar şunu, duydun mu beni?, çıkar şunu,
Azarías söz dinleyerek yamalı kahverengi fitilli kadife ceketini, ardından üç fanilayı teker teker çıkardı ve gri tüylerle kaplı güçlü gövdesi göründü,
Régula,
birini çıkarıp öbürünü, temiz olanı giyeceksin; çıkar, giy, işin bütün sırrı işte bu;
Rogelio gülüp duruyor, annesini kızdırmamak için ağzını büyük, esmer eliyle kapatarak kendini tutmaya çalışıyordu; taş bankta oturmakta olan Güdük Paco ise sıkkın bir şekilde bu sahneyi izliyordu, sonunda başını öne eğip,
Küçük Kız'dan bile beter bu,
diye söyleniyordu,
işte zaman böyle akıp geçiyordu, baharın gelişiyle, Azarías sanrılar görmeye başladı, saat başı erkek kardeşi Ireneo görünür olmuştu gözüne; geceleri omuzlardan sarkan keşiş cüppesi içinde siyah beyaz görünürdü, gündüzleri ise Azarías defnelerin arasına uzandığında, gökyüzünün mavi arka planı üzerinde, çok renkli, kocaman ve her şeye muktedir bir edayla görürdü onu, tıpkı bir gün Tanrı-Baba'yı bir gravürde gördüğü gibiydi, o zaman Azarías kalkıp Régula'nın yanına varır,
Ireneo bugün yine geldi, Régula,
derdi,
Régula ise,
yine ha, zavallı Ireneo'yu rahat bırak artık,
Azarías,
cennette o,
Régula,
sonuçta kimseye bir kötülüğü dokunmadı ya,
Azarías'la ilgili şeyler çiftlikte hemen duyulur ve domuz çobanları, sürü çobanları ve ırgatlar tesadüfen karşılaşmış gibi karşısına çıkıp sorarlardı Azarías'a,
Ireneo'ya ne oldu Azarías?,
Azarías omuzlarını kaldırır,

öldü, Franco cennete gönderdi onu,
ötekiler ise sanki daha önce hiç sormamışlar gibi,
ne vakit oldu bu Azarías, ne vakit?,
Azarías cevap vermeden önce dudaklarını kıpır kıpır oynatırdı,
uzun zaman evvel, Mağripliler zamanında,
diğerleri birbirlerini dirsekleriyle dürtüp kahkahalarını tutarak tekrar sorarlardı,
Franco'nun onu cennete yolladığından emin misin, cehenneme göndermiş olmasın sakın?,
Azarías kendinden emin bir edayla başıyla inkâr ederdi, sonra gülümser, salyalarını akıtır ve yukarıları, mavilikleri göstererek,
defnelerin arasına her yattığımda orada görüyorum ben onu, diye açıklardı,
Güdük Paco için en ciddi mesele Azarías'ın büyük abdestini oraya buraya yapıvermesiydi, öyle ki günün veya gecenin herhangi bir saati kayınbiraderi evden çıkıp gider, kendine bir köşe arar, bir duvar dibinde veya kenarlıkta, çardakta veya söğüdün dibinde donunu indirir, çömelip hacetini görürdü; böyle olunca da Güdük Paco her sabah, koşuşturması başlamadan önce, bir mezarcı gibi avluya çıkıyor, küreğini omzuna alıp Azarías'ın izlerini silmeye çalışıyordu, ardından Régula'nın yanına dönüp yakınıyordu,
bu adam motoru bozdu herhalde, başka açıklaması yok,
her pazartesi ve salı, çiftlikte yeni bir dışkı beliriyor, sonra iş başa düşünce Güdük Paco küreği eline alıp üzerini kapatıyordu, fakat ne kadar uğraşırsa uğraşsın, her seferinde evden çıkıp burun deliklerini genişlettiğinde –Küçük Bey Iván'a göre, günündeyse bu deliklerden beynine ulaşmak mümkündü– leş gibi kokuyu alıyor ve çileden çıkıyordu,
yine kokuyor Régula, senin bu kardeşin umutsuz vaka!,
Régula üzülerek,
ne yapayım ben şimdi ona?, bizim sınavımız da bu,
fakat tam o sıralarda, Azarías alaca baykuşla yarışlarını özlemeye başladı, kayınbiraderini ne zaman sessiz, sakin yakalasa yanına gidip tatlı dille,
alaca baykuşu koşturmaya dağa götürüver beni Paco,

diyordu ona,
Güdük Paco sanki muhatabı değilmiş gibi susardı, Azarías,
alaca baykuşu koşturmaya dağa götürüver beni Paco,
Güdük Paco sanki muhatabı değilmiş gibi susardı, ancak bir öğleden sonra, nasıl ve neden olduğunu bilmeden, aklına bir fikir geldi; küçük beyninde sanki bir ışık yandı, anlayışlı bir edayla kayınbiraderine döndü,
eğer seni baykuşu koşturmaya dağa götürürsem büyük abdestini dağda yapar da ağılı pisletmeyi bırakır mısın?,
Azarías,
sen öyle diyorsan,
o günden itibaren, Güdük Paco her akşamüzeri kısrağının arkasına bindirip Azarías'ı keşfe çıkarmaya başladı, karanlık iyice çökünce ise dağın eteğinde attan inerlerdi; Güdük Paco kayalıklarda beklemeye koyulurken, mantar meşesinin kenarındaki Azarías ladenlerle çalılıkların yoğunluğu arasında gözden kaybolurdu; çömelir, vahşi bir hayvan gibi pusuda, yabani otların arasında kendine yol açardı, aradan epeyce bir zaman geçince Güdük Paco Azarías'ın seslenişini duyardı,
hey, hey!,
hemen ardından bir sessizlik olur, bir süre sonra tekrar Azarías'ın hafif genizden gelen sesi duyulurdu,
hey, hey!,
üç dört faydasız çağrıdan sonra alaca baykuş karşılık verirdi,
uuu, uuu!,
işte o zaman Azarías yaban domuzu gibi sesler çıkarıp koşmaya başlardı; alaca baykuş ise arkasında öter, arada sırada o uğursuz kahkahasını koyuverirdi; Güdük Paco, Mantar Meşeliği Kayalığı'nın oradan, kırılan otların çatırtısını, kısa bir süre sonra da alaca baykuşun ötüşünü ve tüyler ürperten kahkahasını duyardı; ardından sesler kesilirdi, bir çeyrek saat sonra, yüzü ve elleri çizikler içinde, salyalı gülümsemesiyle mutlu bir edayla Azarías görünürdü,
iyi yarıştırdım onu Paco,
Güdük Paco kendi derdinde,

gördün mü hacetini?,
Azarías,
yok daha değil Paco, zamanım olmadı,
Güdük Paco,
haydi bir gayret,
Azarías gülümsemeyi sürdürürken ellerindeki çizikleri yalayarak birkaç metre uzaklaşır, bir geyikdikeninin yanına çömelip büyük abdestini yapardı; işte böyle günler birbirini izliyordu; derken mayıs sonlarında bir akşam, Rogelio elinde tüysüz bir küçük karga ile çıkageldi,
dayı, bakın size ne getirdim!,
evdeki herkes dışarı çıktı, savunmasız kuşu gören Azarías'ın gözleri doldu, onu nazikçe ellerinin arasına aldı,
ve fısıldadı,
cici kuş, cici kuş,
sonra, kuşa tatlı sözler söyleye söyleye eve girdi, onu bir sepete koydu ve kuşa bir yuva yapmak için malzeme aramaya dışarı çıktı, gece Quirce'den bir çuval yem istedi ve yemi paslı bir tenekenin içinde suyla karıştırıp hayvanın gagasına bir topak yerleştirdi, sesini ipek gibi yumuşatarak seslendi,
kia, kia, kia,
küçük karga samanların üstünde titriyordu,
kia, kia, kia!,
küçük karga gagasını her açtığında Azarías onun kocaman ağzına, kirli ortaparmağıyla, kardığı yemden bir parça koyuyor, kuş da yemi yutuveriyordu, sonra bir topak daha ve bir topak daha derken kuşun açlığı yatışıp da sakinleşene, karnı tıka basa dolana kadar böyle sürüyordu, ancak yarım saat sonra ilk andaki hazımsızlığı geçer geçmez kuş yeniden yem aranıyor ve Azarías aynı işlemi tekrarlarken bir yandan da şefkatle mırıldanıyordu,
cici kuş,
neredeyse hiç anlaşılmayan mırıltılardı bunlar, öte yandan Régula Azarías'ın yaptıklarını seyrediyor ve gizliden Rogelio'ya,
iyi oldu böyle, ne iyi akıl ettin,

diyordu, Azarías gece gündüz kuşun üstüne titriyordu, ilk tüyleri çıkmaya başladığında ise Azarías ağılda bir o kapıdan bir bu kapıya sevinçle koştu, iki dudağı arasına yerleşen aptal bir gülümseme, büyüyen sarı gözbebekleriyle,

kuşun tüyleri çıkıyor,

diye tekrar edip duruyordu,

yeğeni Quirce dışında herkes Azarías'ı ya tebrik ediyor ya da ona Ireneo'yu soruyordu, Quirce ise kötücül bakışlarını onun üzerine dikip söyleniyordu,

ne diye bunun gibi bir illeti evde tutmak istiyorsunuz dayı?,

Azarías afallamış, şaşkın gözlerini ona çevirdi,

illet değil o, kuş,

fakat Quirce inatla başını salladı, sonra da tükürdü,

her ne haltsa!, kara bir kuş işte ve kara bir kuştan eve hayır gelmez; Azarías bir an için ona anlamaz gözlerle baktı, sonunda, şefkatli bakışlarını çekmeceye dikip Quirce'yi unuttu,

yarın ona bir solucan arayacağım,

dedi,

ertesi sabah, bir solucan buluncaya kadar bahçenin orta kısmındaki çiçekliği azimle kazdı, sonra solucanı iki parmağıyla tutup küçük kargaya verdi ve küçük karga onu öyle bir zevkle yuttu ki Azarías'ın sevinçten salyaları akıyordu,

gördün mü Charito?, yetişkin bir dişi kuş oldu artık, yarın ona başka bir solucan daha bulurum,

dedi Küçük Kız'a, küçük karga günden güne yuvanın içinde büyüyüp tüyleniyordu, hal böyle olunca, artık Güdük Paco Azarías'ı alaca baykuşu koşturmaya götürdüğü her seferinde Azarías sabırsızlık içinde kıvranıyordu,

acele et Paco, kuş beni bekler,

yaptın mı büyük abdestini?,

Azarías,

kuş beni bekler Paco,

Güdük Paco hiç istifini bozmazdı,

büyük abdestini yapmazsan sabaha kadar burada tutarım seni, kuş da açlıktan ölür,

Azarías donunu gevşetiyordu,

öyle bir şey yapmamalısın,

diye söyleniyordu, bir çalının kenarına çökmesiyle tuvaletini yapması bir oluyordu, fakat daha işini tam bitirmeden ayağa dikiliveriyordu,

haydi Paco, acele et,

alelacele pantolonunu kaldırıyordu,

kuş beni bekler,

dudaklarını ıslak, kayıp bir gülümsemeyle yayıyor, tatlı bir hazla ağzında tükürüğünü geveliyordu ve bu sahne her gün tekrar ediyordu, aradan üç hafta geçtikten sonra bir sabah, Azarías küçük kargayı kolunun üstünde, ağılda gezdirirken kuş ürkek ürkek kanat çırpmaya başladı; kısa, yumuşak ve acemice bir uçuşla, söğüdün tepesine dek uçup kondu; kuşu orada, ilk kez ulaşamayacağı bir yükseklikte görünce Azarías sızlanmaya başladı,

Régula, kuş kaçtı,

Régula şöyle bir göründü,

bırak uçsun, Tanrı uçsun diye kanat vermiş, anlamıyor musun?,

fakat Azarías,

kuşun benden kaçmasını istemiyorum Régula,

Azarías endişe ve sıkıntı içinde söğüdün tepesine bakıyordu, küçük karga ise açık renkli gözlerini bir o yana bir bu yana döndürerek yeni açılar keşfediyor, sonra başını çevirip sırtını gagalayarak bitlerini temizliyordu, Azarías elinden geldiğince sözlerine tüm içtenliğini, tüm sevgisini katıyordu,

cici kuş, cici kuş,

yalvar yakar tekrarlıyordu,

ancak kuş hiç oralı olmuyordu, tam Régula onu yakalama niyetiyle merdiveni ağaca yaklaştırıp ilk iki basamağı tırmandığı sırada küçük karga kanatlarını kabartıp bir süre boşlukta çırptı ve sonunda, konduğu daldan acemice ve kararsız bir şekilde uçarak şapelin çatısına kondu, en tepe noktadaki kulenin rüzgâr gülüne çıktı, Azarías gözleri yaşlı halde kuşa bakıyor, sanki bu davranışından ötürü ona gücenmiş gibi,

demek benim yanımda rahat değilmiş,

diyordu,

işte o sırada Críspulo, ardından Rogelio, Pepa, Facundo, Crespo derken kim var kim yok toplaştı; hepsinin gözü yukarıda, kulenin rüzgâr gülündeydi; küçük karga kararsız kararsız yerinde sallanıyor, Rogelio ise gülüyordu,

dayı, besle kargayı...,

Facundo,

özgürlüğün tadına bir vardılar mı görme sen,

Régula ısrarla,

Tanrı kuşlara uçsunlar diye kanat vermiş,

Azarías yanaklarından süzülen gözyaşlarını elleriyle savuşturuyor, sonra aynı nakaratı yineliyordu,

cici kuş, cici kuş,

Azarías konuşurken bir yandan da söğüdün sıcak gölgesine sığınmış gruptan giderek uzaklaşıyordu; gözleri rüzgâr gülündeydi, sonra geniş ağılın orta yerinde, temmuzun amansız güneşi altında küçücük ve bir başına kaldı, gölgesi siyah bir top gibi ayaklarının dibinde, el kol hareketleri yapıyordu, sonra birden başını kaldırdı, sesini yumuşatarak bağırdı,

kia!,

yukarıda, rüzgâr gülünün üzerinde, küçük karga salınımlarını sıklaştırdı, avluyu gözden geçirdi, şöyle bir kıpırdanıp tekrar durdu; kuşu gözetlemekte olan Azarías yeniden seslendi,

kia!,

küçük karga boynunu uzatarak Azarías'a bakıp geri çekti, sonra tekrar uzattı, o sırada, Azarías hararetli hararetli çağrısını yineledi,

kia!,

birdenbire beklenmedik bir şey oldu, sanki Azarías ile küçük karga arasında bir iletişim kurulmuşçasına, kuş rüzgâr gülünün ucuna konup neşeyle ötmeye başladı,

kia, kia, kia!,

söğüdün gölgesinde umut dolu bir bekleyiş oldu ve birden kuş ileri atılıp kendini bıraktı, kalabalığın şaşkın bakışları karşı-

sında, bahçe duvarlarına yanaşarak avlunun çevresinde üç geniş tur attı ve en sonunda Azarías'ın sağ omzuna kondu, sanki bitlerini temizlermiş gibi durmadan beyaz ensesini gagalayıp duruyordu; Azarías kımıldamadan, başını hafifçe kuşa doğru çevirerek gülümsüyor, dua eder gibi hafifçe fısıldıyordu,

cici kuş, cici kuş.

Dördüncü Bölüm

Ayakçı

Haziran ayının ortalarında Quirce artık akşamüstü güneş batınca koyunları otlatmaya başladı, bayırda hisli hisli mızıkasını çalardı; o arada kardeşi Rogelio boş durmazdı; çocuk ciple, traktörle yokuş aşağı, yokuş yukarı, bir oraya bir buraya koşturur dururdu,

bu karbüratörde kaçak var,

debriyaj pedalı takılı kalıyor,

böyle şeylerdi işte, Küçük Bey Iván da bunların üzerinde durmadan, çiftliği her ziyarete gittiğinde hem Quirce'yi hem Rogelio'yu, ikisini birden gözlemler, Crespo'yu bir köşeye çeker, gizli gizli şöyle derdi,

Crespo, beni bu çocukların eline bırakma, Güdük Paco da yaşlanıyor, ayakçım olmadan olmaz,

gel gör ki ne Quirce'nin ne de Rogelio'nun burnu babalarınınki kadar keskindi, babaları Paco, akla ziyan bir vakaydı; aman ya Rabbi, küçüklüğünden beri, yalan değil, dağda bir kekliği ona hedef gösterirler, o da keskin burnuyla, emekleyerek, köpek gibi yeri koklaya koklaya hiç tereddüt etmeden izini bulurdu, zamanla yeni izlerle eski izleri, dişi izlerle erkek izlerini birbirinden ayırt eder hale geldi; Küçük Bey Iván bunları görünce şaşkınlıkla istavroz çıkarır, yeşil gözlerini kısıp ona sorardı,

Paco, av kokusu nasıl bir şey lan?,

Güdük Paco cevap verirdi,

gerçekten kokusunu almıyor musunuz Küçük Bey?,

Küçük Bey Iván,

alsaydım sana sormazdım,

Güdük Paco bunun üzerine,

çok âlemsiniz Küçük Bey!, derdi,

Küçük Bey Iván'ın Küçük Iván olduğu dönemde, yani ufaklığında, Paco sonradan Küçük Bey'e dönüşen Küçük Iván'a aynı şeyi söylerdi,

av kokusu nasıl bir şey Paco?,

ardından Güdük Paco cevap verirdi,

gerçekten kokusunu almıyor musun yakışıklı?,

Küçük Iván şöyle derdi,

almıyorum, iki gözüm önüme aksın ki almıyorum, avın kokusu gelmiyor bana,

Paco ise,

zamanla gelir yakışıklı, biraz daha büyüyünce görürsün, derdi,

çünkü Güdük Paco başkalarının onun yaptığını beceremediğini anlayana kadar yeteneklerinin değerini bilemedi, Küçük Iván'la konuşmalarından da bu anlaşılırdı, ufaklık avlanmaya başladığında çok hevesliydi, tutkundu; temmuz ayında gölette ya da bataklıklarda bağırtlak kuşu, ağustosta ekin tarlalarında bıldırcın, eylülde meşe ağaçlarının olduğu yollarda göçten dönen üveyik, ekim ayında tarlalarda ve çalılıklarda keklik, şubatta Lucio del Teatino'da yeşil başlı ördek avlardı; ekimle şubat arasında da büyük ava çıkar, av tüfeği ya da pompalıyla dan, dan, dan, dan dağ keçisi ve geyik avlardı, öyle ki,

kafayı bozdu bu çocuk,

derdi Hanımefendi,

gece gündüz, yaz kış demeden, Küçük Iván ama bek avı, ama arama avı, ama sürek avı yapar; dan, dan, dan, dan av tüfeği ya da pompalıyla dağda ya da su birikintilerinde avlanırdı; nihayet 43 yılında Küçük Iván on üç yaşını henüz doldurmamışken İspanya Ulusal Bayramı'nın açılış vuruşunda sekiz tane Teba kar-

talı vurup herkesi hayretler içinde bırakarak ilk üçe girdi; böyle bir şey o zamana dek hiç görülmemişti, havada dört kuşu öldürmüştü, kaçırılmayacak bir olaydı bu; yerden bitme bir ufaklık, Madrid'in en iyi pompalılarıyla dirsekleri üzerinde ilerleyerek kuşları haklıyordu; o günden beri Güdük Paco, Küçük Iván'ın sağ kolu oldu; Küçük Iván onun keskin burnundan ve tutkusundan faydalanıyordu, nihayetinde bu işte iyice gelişmesini istedi; tam da Güdük Paco işten soğumaya başlamıştı, bunun üzerine Küçük Iván bir gün ona iki şarjör ve eski bir pompalı verip şöyle dedi,

her akşam yatmadan önce tüfeğin şarjörlerini yüz kere tak çıkar Paco, yorulana kadar yap bunu,

biraz durup devam etti,

zaten koku ve hafıza açısından harikasın, bir de herkesten hızlı olursan, bu dünyada kimse seni ayakçılıktan alıkoyamaz, bak söylüyorum,

doğuştan hizmetkâr ruhlu olan Güdük Paco, her akşam yatmadan önce, şık şık, tüfeği açıp kapatır, şık şık şarjörleri takıp çıkarır, bunu gören Régula da sorardı,

bana baksana, kafayı mı yedin sen Paco?,

Güdük Paco şöyle derdi,

Küçük Iván diyor ki bu işte herkesten iyi olabilirmişim,

ve bir ay sonra,

Iván, yakışıklı, sana bir saniyede takıp çıkarırım şarjörü,

bunun üzerine Küçük Iván,

bir görelim bakalım Paco, yeme beni,

ardından Paco yeteneğini konuşturdu,

işe yaramış Paco, sakın bırakma, aynen devam et,

dedi Küçük Iván, gösteriyi izledikten sonra ve böyle böyle, Küçük Iván aşağı, Küçük Iván yukarı, ağzında hep bir Küçük Iván, Paco zamanın geçtiğini fark etmiyordu bile, gel gör ki bir sabah arazide olan oldu, Güdük Paco yarım ağızla şöyle dedi,

ufaklık, dikkat et, sağdan geliyorlar,

ardından Küçük Iván sessizce silahını hazırladı, nişan aldı ve kaşla göz arasında önündeki ve arkasındaki ikişer kekliği hakla-

dı, ilki henüz yere düşmemişti ki Paco'ya döndü ve kibirli kibirli şöyle dedi,

bugünden itibaren bana siz diyeceksin ve Küçük Bey diye hitap edeceksin Paco, artık çocuk değilim,

o vakitler Küçük Iván on altı yaşını doldurmuştu; Güdük Paco yanına gidip özür diledi ve o günden sonra Küçük Bey aşağı, Küçük Bey yukarı; şöyle bir düşününce evet, ne de olsa artık delikanlıydı, haklıydı tabii; dahası, içindeki av tutkusu zamanla büyüdükçe büyüdü; artık herkes öğrenmişti; her sürek avında en fazla kuşu o vurur, bununla da yetinmez, en yüksekten uçan, en uzaktaki ve en güçlü kekliği de o indirirdi, bu alanda rakip tanımazdı ve her defasında Paco'yu tanık bellerdi,

Başkan uzak diyor, baksana Paco, hani ben ilk sürek avında bir kuş vurmuştum ya, kayalıkların orada, hani bulutlara doğru kaçıştı, sonra Kaplumbağa Göleti'ne düştü ölüsü, ne kadar uzaklıktaydı o aşağı yukarı, hatırlıyor musun?,

bunun üzerine Güdük Paco gözlerini kocaman açar, yüzü böbürlenir bir ifadeye bürünür ve konuşmaya başlardı,

nasıl unuturum, o keklik en az doksan metrede uçuyordu,

veya güçlü olanlardan bahsediliyorsa aynı lafları kullanırdı,

beni rezil gibi ortada bırakma Paco, söyle, nasıl gelmişti nehir yatağından o keklik, tam şarap içiyordum da şaşakalmıştım hani?,

bunun üzerine Paco, işaretparmağı yanağında, başını yana çevirerek, düşünür bir edayla şöyle derdi,

evet, aynen,

Küçük Bey Iván ısrarla,

hani rüzgârı arkasına alıp gelmişti, kocayemiştekini diyorum, nasıldı ama, hadi canım, hani demiştin ya, söylemiştin sen...,

bunun üzerine Paco, hemen gözlerini kısar, dudaklarını ıslık çalacakmış gibi yapar ama çalmaz ve,

uçak bile yanında yavaş kalırdı,

diyerek konuşmasını sonlandırırdı; aslında Küçük Bey Iván diğerinin kekliği kaç metrede vurduğundan habersizdi ama en

yüksektekini vurması zor olduğundan onunkilerin en yüksekteki ve en güçlü kuşlar olması kaçınılmazdı, bunu kanıtlamak için de Güdük Paco'nun tanıklığına başvururdu; Güdük Paco'nun da koltukları kabarır, zekâsıyla gururlanırdı ve aynı şekilde Küçük Bey Iván'ın arkadaşlarının Küçük Bey Iván'ın en çok ölü kuşların izini sürme konusundaki beceri ve yeteneğini kıskanmasıyla da böbürlenirdi,

dünyanın en iyi köpeği bile sana bu adamın verdiği hizmeti vermez,

Iván, aç kulağını iyi dinle, elindekinin farkında bile değilsin, diyorlardı ona, zaten Küçük Bey Iván'ın arkadaşları, vurulmuş keklik izi sürme konusunda sık sık Güdük Paco'ya giderlerdi, bazı zamanlar sürek avı sonrası tartışmalarda birbirleriyle ve diğer ayakçılarla anlaşmazlık yaşar, duruma açıklık getirmesi için onun peşine düşerlerdi, Paco'nun etrafı en iyi tüfeklerle sarıldığında gururla rolünün havasına girer ve şöyle derdi,

nerede yaptı atışı?, bir bakalım,

onlar da, yani Kalem Müdürü ya da Büyükelçi ya da Başkan,

tüyleri burada Paco, derdi,

Güdük Paco da,

hangi yöne doğruydu?, bir bakalım,

içlerinden biri cevap verir,

çalılıklara doğruydu Paco, hatta çalılıklara doğru çekiliyordu,

Paco devam ederdi,

yalnız mıydı, yanında başka kuş var mıydı ya da sürü?, bir bakalım,

içlerinden biri cevap verir,

iki taneydi Paco, şimdi sen söyleyince canlandı gözümde, çiftlerdi,

Küçük Bey Iván davetlilerine böbürlenerek bakar, gördünüz mü, ne demiştim size?, dercesine Güdük Paco'yu kafasıyla gösterirdi; bunun üzerine Güdük Paco hemen emekleme pozisyonunu alır, ara vermeksizin yeri koklardı, atış yapılan yerin iki metre civarında kendi kendine konuşmaya başlardı,

burada başlamış,

sonra metrelerce iz sürer ve sonunda doğrulup,

bu yöne uçuyor olabilir, sonra şu meşeye gitmiştir, orası değilse de, vurulunca savsaklayıp mantar meşelerinin olduğu kıyıya, oradaki ağaçlara gitmiş olabilir, daha uzağa gidemez,

sonra, hepsi Paco'nun ardından gider, kuş o meşenin orada çıkmazsa, vurulunca savsaklayıp gittiği mantar meşelerinin olduğu kıyıdan, oradaki ağaçlardan çıkıyordu; asla yanılmıyordu, Kalem Müdürü ya da Büyükelçi ya da Başkan, artık yanında kim varsa, hayretler içinde şöyle derdi,

pekâlâ Paco, anlatır mısın, nerden biliyorsun kuşun başka yerde olamayacağını?,

Güdük Paco, kibirli bir ifadeyle birkaç saniye düşünür ve bunu gizleyemeyerek cevap verirdi,

keklik saklanmak için yürürken saban izlerini takip etmeye devam eder,

bunun üzerine birbirlerine bakıp kafa sallarlardı; Küçük Bey Iván da başparmaklarını av yeleğinin koltuk altına sokmuş dururken gevrek gevrek güler ve

ya, ne demiştim ben size?, derdi şişinerek,

Amerikan tüfeğini ya da av köpeğini sergilerken de aynı ifadeye bürünürdü, avdan dönerken, Paco'yla baş başa kaldığında şöyle konuşurdu,

gördün mü?, Fransız piç daha kargayla kekliği birbirinden ayırt edemiyor,

ya da şöyle derdi,

Büyükelçi piçi de beceremiyor, fark ettin mi?, bir diplomat için ciddi bir eksiklik,

Küçük Bey Iván'a göre eli tüfek tutan herkes istisnasız piçti, bu laf ağzından düşmezdi; takıntılıydı, bazen avın en ateşli yerinde, bir yandan gözlemcilerin sesleri uzakta birbirine karışırken, kuşları belli bir yola sokmak için borazanlar avazı çıktığı kadar bağırırken, keklikler yolunu kaybetmiş avaz avaz dörtnala uçarken, bir yandan sürü hızlıca ateş hattına girer, Küçük Bey Iván iki oradan, iki buradan, kâh ikide iki vurarak kâh karambolde avlayarak keklikleri birer birer in-

dirirdi; sağda solda ateş sesleri duyulur, adeta savaş çıkmıştır; bu esnada Güdük Paco içinden sayardı; otuz üç, otuz dört, otuz beş, boş olan tüfeği beş kere kadar dolusuyla değiştirirdi, o kadar ki tüfeğin namlusu kızgınlaşırdı, her bir kuşun düştüğü yeri aklına yazardı; bu anlarda Güdük Paco tam bir avcı köpeği gibi alevlenir, durduğu yerde duramazdı, kendini zapt edemiyordu, kulübenin önünde emekleme pozisyonuna geçip, çevresindekileri ürkütmemek için lafı ağzında geveleyerek şöyle derdi,

bırakın gideyim beni Beyim, bırakın gideyim!,

Küçük Bey Iván bunun üzerine kesin bir tavırla,

Rahat dur Paco!,

bunun üzerine Güdük Paco,

bırakın gideyim, ne olur Beyim, gözünüzü seveyim!,

giderek aşka gelirdi, Küçük Bey Iván da durmaksızın ateş etmeye devam ederek,

bana bak Paco, beni dellendirme, bekle bitireyim avı,

ölü kekliklerin patır patır düştüğünü gören keskin burunlu Güdük Paco onu çileden çıkarıyordu,

bırakın gideyim Beyim, Tanrı aşkına bırakın!,

Küçük Bey Iván'ın sinirleri tepesine çıkıncaya kadar devam ederdi, o da poposuna ayağıyla bir tekme savurur, şöyle derdi,

zamanı gelmeden alandan çıkarsan seni vururum Paco, tersim pistir, bilirsin,

ama onunkisi anlık bir öfkeydi, hiç gerçekçi değildi, oysa dakikalar sonra Güdük Paco ganimetleri getirmeye gidip altmış beş kuştan altmış dörtle dönüp ona şöyle dediğinde,

Beyim, çalıların kenarında indirdiğiniz eksik olan kuşa Facundo kondu, kendi beyinin olduğunu söylüyor,

Küçük Bey Iván'ın o anki öfkesinden Facundo payına düşeni alırdı,

Facundo!,

diye kükrerdi ve Facundo yanına gelirdi,

bana baksana sen, kurnaz, tadımız kaçmasın!, çalılıkların oradaki kuş benim, ver onu bana,

ardından elini açıp beklerdi ama Facundo omuz silkip donuk donuk bakarak,

bir tane de benim beyim indirdi çalılıkların orada, kanun değil ya,

bunun üzerine Küçük Bey Iván elini daha da yaklaştırır, avuçlarının kaşınmaya başladığını hissederdi,

bak benim tepemin tasını attırma Facundo, tepemin tasını attırma, benim öldürdüğüm kuşların üzerine çökülmesine nasıl uyuz olduğumu bilirsin, hadi getirin şimdi kekliği,

iş buraya varınca Facundo kekliği ona söylenmeden verdi, her zamanki hikâye, olay yaşanana kadar sürek avlarının müdavimi olan Fransız René şaşkınlığını ilk kez dile getiriyordu,

Iván, nasıl olmak da altmış beş tane keklik öldürmek sen de Paco hepsini tutup getirmek?, anlamıyor ben,

diyordu tekrar tekrar, Güdük Paco da şişinerek kurnaza gülümser ve kafasını işaret ederek,

buraya yazıyorum hepsini,

derdi; Fransız, gözlerini fal taşı gibi açıp,

aha, akılına yazıyor hepsini,

diyordu, bunun üzerine, yeniden yerine geçmiş olan Güdük Paco, Küçük Bey Iván'ın yanında durarak,

"akılına" dedi Beyim, yemin ederim, onun dilinde böyle deniyor zahir,

Küçük Bey Iván,

valla ilk kez doğru bir şey söyledin,

o günden sonra, dalga konusu oldu, arazi çekilişleri olduğunda ya da gün ortası avlak belirlemek için kura çekerken bir şeyler atıştırdıklarında olduğu gibi ortamda hanımlar yoksa, Küçük Bey Iván ve davetlileri bir araya geldiğinde, "aklına" yerine "akılına" diyorlardı,

bu hiç "akılıma" yatmadı,

veya,

Kalem Müdürü çok inatçı, "akılına" koyduğunu yapıyor, durmadan devam ettiler, defalarca aynısını deseler bile hepsi her defasında güldü ama ne gülmek; kahkahalarla, gözlerinden yaş

gelene kadar gülüyorlardı, yeniden avlanana kadar sürüyordu bu, akşam vakti beşinci av bittiğinde, Küçük Bey Iván av yeleğinin üst cebine elini atıp Paco'ya kendini üstün gören bir tavırla yirmilik bir kâğıt para uzatırdı,

al Paco, kötü alışkanlıklara harcama, bana epey pahalıya patlıyorsun, hayat zaten zor,

Güdük Paco parayı çaktırmadan alıp cebine indirirdi,

nicelerine Beyim,

ertesi sabah Régula, Rogelio ile traktörle Hâşimilerin oraya, Cordovilla'ya giderdi, kumaş ya da giyecek bir şeyler alırdı çocuklara, evin eksiği hiç bitmezdi, sürek avı ya da güvercin avı olduğu zamanlarda, hiçbir sorun yoktu bunda ama son defasında, o Fransız gelip öğlen yemeğinde malikânede arbede çıkarmıştı, Nieves'e kültürle ilgili bir şey söylemişti, Küçük Bey René Orta Avrupa'da başka bir seviyede olduklarını dile getirmişti münasebetsizce, sonrasında Küçük Bey Iván,

o senin düşüncen René ama burada okuma yazma bilmeyen kalmadı, sen savaş öncesindeki gibi sanıyorsun,

sonra o konudan başka bir konuya atladılar, derken birbirlerine bağırmaya başladılar, beyefendiliği bir kenara bırakıp birbirlerine saygısızlık ettiler, en sonunda Küçük Bey Iván çığırından çıkmış bir halde Güdük Paco'yu, Régula'yı ve Ceferino'yu çağırtarak

bunu tartışmak aptallık René, kendi gözlerinle göreceksin,

diye bağırdı, Paco ve diğerleri gelince Küçük Bey Iván, Küçük Bey Lucas'ın öğretici ses tonunu takınarak Fransız'a şöyle dedi,

bak René, doğrusunu söylemek gerekirse bu insanlar vaktinde okuma yazma bilmezdi ama birazdan göreceksin, Paco sen al kalemi eline, adını yaz lütfen ama güzel yaz, özene bezene, gergin bir gülümseme yerleşti yüzüne,

milli onurumuz söz konusu,

ve tüm gözler zavallı Paco'ya çevrildi, o esnada Kâhya Pedro dudağını ısırıp eliyle René'nin koluna dokunarak,

ister inan, ister inanma René ama bu ülkede yıllardır bu insanları kurtarmak adına insanlık namına mümkün olan her şey yapılıyor,

Küçük Bey Iván,

şşt!, dikkatini dağıtmayın şu an,

Güdük Paco, kendisinden beklenti içinde olan bu sessizlik karşısında kendini zorlayıp, Küçük Bey'in masa üzerinde ona tuttuğu sarı faturanın arkasına pür dikkat bir şeyler karaladı, keskin burnunun kanatları inip kalkıyordu, okunaklı olmayan, titrek bir imza karalamıştı, bitirdiğinde doğruldu ve tükenmez kalemi Küçük Bey'e verdi, Küçük Bey de kalemi Ceferino'ya verdi ve

şimdi sen yap Ceferino,

diye emretti, Ceferino çekinerek panik içinde masaya eğildi ve imzasını attı, ardından Küçük Bey Iván son olarak Régula'ya döndü,

şimdi sıra sende Régula,

arkasından Fransız'a dönüp,

burada insan ayırmayız biz, René, gördüğün üzere burada kadın-erkek arasında ayrımcılık yoktur,

Régula elini sabit tutamıyordu çünkü kalem düzleşmiş, yassılaşmış başparmağından kayıyordu, parmak izi olmadan ıkına sıkına adını yazdı; ancak Fransız'la konuşmakta olan Küçük Bey Iván, Régula'nın çektiği sıkıntıları görmedi ve Régula adını yazar yazmaz sağ elinden tutup bayrak gibi defalarca sağa sola sallayarak,

bunu,

dedi,

Paris'te anlatırsın René, siz Fransızlar bizi yargılarken çok cömertsiniz, bu kadın, merak ediyorsan söyleyeyim, dört gün önce adını başparmağıyla imzalıyordu, gördün mü?,

bunu dedikten sonra, Régula'nın zımpara gibi dümdüz olmuş biçimsiz parmağını tuttu; kadın afalladı, utandı, sanki Küçük Bey Iván onu çırılçıplak masaya yatırmıştı ancak René o esnada Küçük Bey Iván'ın sözlerine kulak vermiyor, şaşırmış vaziyette Régula'nın düzleşmiş parmağına bakıyordu; Küçük Bey Iván şaşkınlığını görünce açıklama yaptı,

ay bu başka mesele, hasır örgü yapanların başparmakları böyle oluyor René, çalışmanın ödülü, parmaklar hasır örmekten biçimsizleşiyor, anlıyor musun?, kaçınılmaz bir şey,

ardından gülümsedi, boğazını temizledi ve bu gerginliğe bir son vermek için üçüne birden dönüp şöyle dedi,

hadi gidebilirsiniz artık, iyi iş çıkardınız,

kapıya giderlerken Régula şaşkın şaşkın söyleniyordu,

bu Küçük Bey de âlem adam,

ardından, René hariç masadaki herkes, bir baba gibi, anlayışla gülümsedi; René'nin bakışından öfke okunuyordu, tek bir laf etmedi, ölüm sessizliğine büründü, hayra alamet değildi ama aslında çiftlikte böyle olaylara pek rastlanmazdı, yani sıradan bir günde hayat sakin akardı, tek fark Hanımefendi'nin düzenli aralıklarla yaptığı ziyaretlerdi, o zaman arabayı bekletmesin diye Régula tetikte olmak zorundaydı, birkaç dakika bekletse Maxi hemen söylenmeye başlardı,

hangi cehenneme kayboldun?, yarım saattir ağaç olduk,

terbiyesizce konuşurdu, o yüzden Régula, kız çocuğunun altını değiştirirken gelseler dahi, kornayı duyar duymaz koşarak kapıya gider, ellerini bile yıkamadan kapının kilidini açardı, ardından Markiz arabadan iner, koku alma konusunda Güdük Paco kadar hassas olan Hanımefendi iner inmez kokudan yüzünü buruşturur, şöyle derdi,

bu kümeslerle bir ilgilen Régula, berbat kokuyor,

ya da buna benzer bir şey derdi ama her zaman kibar konuşurdu, bunun karşısında utanan Régula ellerini önlüğünün altına saklar, şöyle derdi,

tabii Hanımefendi, başüstüne, görevimiz,

Hanımefendi yavaş yavaş küçük bahçeyi, ağılı köşe bucak dolaşır, teftiş eder, işi bitince malikâneye çıkar ve herkesi aynalı salonda tek tek huzuruna çağırırdı; önce Kâhya Pedro'yu, en son da Domuz Çobanı Ceferino'yu; hepsini çağırır, her birine işlerin nasıl gittiğini, ailesinin nasıl olduğunu, derdini tasasını sorar, ayrılırken de üstten üstten, sarı dişlerini gözler önüne seren mesafeli bir gülümsemeyle, ellerine parıl parıl birer onluk madeni para sıkıştırırdı,

al, ziyaretimin şerefine, evde kutlarsınız,

yalnızca Kâhya Pedro'ya vermezdi, doğal olarak çünkü Kâhya Pedro, aileden sayılırdı, diğerleri ise bayram ederdi,

Hanımefendi fukara dostu,

derlerdi, avuç içlerindeki madeni paraya bakarak; sonra, hava kararınca gaz lambalarını ağılın oraya getirir, ateşte bir keçi çevirir, şarapla yıkar, hemen ardından coşku ve neşeyle bağrışırlardı,

yaşasın Markiz Hanımefendi, Tanrı uzun ömür versin ona!,

böyle günlerde hep olduğu gibi, hepsi biraz çakırkeyf olmuştu ama hallerinden memnunlardı; öte yandan Hanımefendi, odalarının ışıklı penceresinden ışığı arkasına alıp yüzünü karanlık tarafa dönerek kollarını havaya kaldırıp tebaasına iyi geceler dileyip onları uykuya gönderiyordu, bu yıllardır böyle süregelmişti ama Hanımefendi son ziyaretinde arabadan Küçük Hanım Miriam eşliğinde inerken çeşmenin orada Azarías'la karşılaşmış, kim bu dercesine kaşlarını çatıp başını arkaya götürerek,

seni ilk kez görüyorum, kimin nesisin sen?,

diye sormuştu, ardından el pençe divan duran Régula,

kendisi abim olur, Hanımefendi,

tedirgin olmuştu, doğal olarak, sonra Hanımefendi,

nereden çıktı bu?, yalınayak geziyor,

Régula,

diğer çiftlikteydi ama işte altmış bir yaşında ve işten çıkarıldı,

bunun üzerine Hanımefendi,

emeklilik yaşı gelmiş, bir Yaşlı Bakım Merkezi'nde kalsa daha iyi olmaz mı?,

ardından Régula başını eğip kesin bir tavırla,

yok, ben hayatta olduğum sürece anamın oğlu bir bakımevinde ölemez,

bu arada,

diye araya girdi Küçük Hanım Miriam,

neyse yani, anne, ne zararı var burada çiftlikte herkese yetecek kadar yer var;

bunun üzerine, Azarías, dizlerinin arkasından yamalı pantolonu üzerinde, sağ elinin tırnaklarını dikkatlice inceledi, sonra

Küçük Hanım Miriam'a ve boşluğa gülümsedi, konuşmadan önce diş etleriyle iki kez geviş getirir gibi yapıp,

her sabah çiçekleri gübreliyorum,

dedi, işe yaradığını göstermek istercesine, söylediği çok iyi anlaşılmıyordu, bunun üzerine Hanımefendi,

aferin,

Azarías'ın dili yavaş yavaş çözülüyordu,

akşam olunca, çiftliğe girmesin diye baykuşumu gezdirmeye dağlara çıkıyorum,

bunun üzerine Hanımefendi geniş ve pürüzsüz alnını çatarak anlamak için kendini zorladı, sonra Régula'ya eğilerek,

baykuşu gezdirmek mi?, abin neden bahsediyor, söyler misin bana?,

Régula tırsarak,

eee, onun işleri işte, Azarías kötü biri değildir Hanımefendi, sabi sübyan gibi günahsızdır,

ancak, Azarías konuşmaya devam ediyordu,

şimdi de bir kargacık besliyorum,

diyerek gülümsedi, ağzından salyaları akıyordu, bunun üzerine Küçük Hanım Miriam yeniden söze girdi,

bence epey iş görüyor anne, öyle değil mi?,

Hanımefendi, bakışlarını ondan ayırmıyordu; üstüne Azarías aniden, dostane bir dürtüyle Küçük Hanım Miriam'ı elinden tuttu, ona yakınlık göstermesinin mutluluğuyla diş etlerini göstere göstere gülümseyerek ona fısıldadı,

gelin, kargacığa bakın, Küçük Hanım,

Küçük Hanım Miriam da Herkül gibi güçlü bu adam tarafından sürüklenerek sendeleye sendeleye onu izliyordu, bir an durup başını kaldırıp şöyle dedi,

kargaya bakacağım ben anne, beni bekleme, birazdan gelirim,

Azarías onu söğüdün oraya götürdü, varınca durdu, gülümsedi ve başını kaldırarak tok ve tatlı bir sesle bağırdı,

kia!,

ardından, Küçük Hanım Miriam'ın şaşkın bakışları karşısında aniden siyah, munis bir kuş ağacın yüksek dallarından inerek

Azarías'ın omzuna yavaşça kondu, Azarías Küçük Hanım'ı yine elinden tutarak,

iyi izle,

dedi ve onu saksının arkasındaki pencerenin denizliğine götürdü, sonra, yem olarak bir tutam yem alıp kuşa uzattı, kuş, yemleri bir bir yutuyordu, hiç doymayacak gibiydi, o yerken Azarías sesini yumuşatır, kuşun alnını okşar, defalarca şöyle derdi,

cici kuş, cici kuş,

bunun üzerine kuş,

kia, kia, kia!,

diye öterek daha fazlasını isterdi, bunu gören Küçük Hanım Miriam tedirgin tedirgin,

amma acıkmış!,

diğer yandan Azarías, parçaları birer birer kuşun ağzına sokup başparmağının ucuyla boğazından ittirmeye devam ediyordu, kendini iyice kaptırmıştı ki evin içinden Küçük Kız'ın sessizliği yırtan, tüyler ürpertici çığlığı geldi, Küçük Hanım Miriam hayretler içinde,

neydi bu?,

diye sordu, Azarías gergin bir tavırla,

Küçük Kız, dedi,

ve ardından yem kabını denizliğe bıraktı, sonra aldı, sonra tekrar bıraktı, küçük karga omzunda, tedirgin tedirgin bir o yana bir bu yana yürüyüp duruyordu, bir yandan da çenesini bir aşağı bir yukarı oynatıp söyleniyordu,

her şeye aynı anda bakamam,

ancak, birkaç saniye sonra Küçük Kız'ın çığlığı tekrar duyuldu, ödü kopan Küçük Hanım Miriam,

bu bir kız çocuğundan mı geliyor gerçekten?,

huzursuzluğu giderek artan Azarías, yanında ona kıpır kıpır bakan kargasıyla Küçük Hanım'a döndü ve onu tekrar elinden tutup,

gel,

dedi, birlikte eve girdiler, Küçük Hanım Miriam tedirgin tedirgin ilerliyordu, içini kötü bir his kaplamıştı; sonra karanlıkta,

bacakları çöp gibi, kocaman kafası yastığın üzerinde öylece duran kız çocuğunu görünce gözleri dolarak iki eliyle ağzını kapatıp,

aman Tanrım!,

dedi; Azarías ona bakıyordu, pembe diş etleriyle ona gülümsüyordu, ancak, Küçük Hanım Miriam ahşap kutuya bakakaldı, buz kesilmiş, donup kalmıştı, beti benzi atmış, dehşete düşmüş bir haldeydi,

aman Tanrım!,

diye tekrarladı, kötü bir düşünceden kaçmak istercesine başını hızlıca diğer yana çevirdi ama Azarías çocuğu çoktan kucağına almıştı bile, ona anlamı olmayan kelimeler söylüyordu, tabureye oturdu, çocuğun başını kendi koluna dayadı, bir yandan sol eliyle kargasını tutuyordu, diğer yandan sağ eliyle Küçük Kız'ın işaretparmağını tutuyordu, onu yavaşça hayvanın alnına yaklaştırdı ve okşattıktan sonra parmağı hemen geri çekip gülümseyerek kızı göğsüne bastırıp genzinden gelen ses tonuyla şöyle dedi,

ne kadar da cici bir kuş, değil mi Küçük Kız?

Beşinci Bölüm

Kaza

Güvercinlerin geçiş zamanı gelince Küçük Bey Iván iki hafta çiftliğe yerleşirdi; Güdük Paco ise mührelerle alet edevatı o tarihlere çoktan hazır eder, düzeneği yağlardı; böylece Küçük Bey gelir gelmez Land Rover'la oradan oraya, o yol senin bu yol benim gezer dururlardı, meşe palamudu mevsimi sürülerin uğrak yerlerinin peşine düşerlerdi; üstelik, yıllar geçtikçe Güdük Paco meşelere tırmanmakta daha da zorlanıyordu, Küçük Bey Iván onu dallara güç bela tutunurken görünce gülerdi,

zaman adama acımaz Paco, kıçını kaldıramazsın, dünyanın kanunu bu,

amma velakin Güdük Paco gurur yapar, yiğitliğe bok sürdürmemek için ellerini paralamak pahasına meşelere halat yardımıyla tırmanıp ağacın en görünür yerine, hatta mümkünse en tepesine tuzağı kurardı, sonra ağacın tepesinden Küçük Bey Iván'a kendinden emin bir tavırla kocaman burun deliklerini gösterirdi, burnuyla görüyordu adeta,

hâlâ ederim var Beyim, ne diyorsunuz?,

diye bağırıyordu coşkuyla, kalın bir dalın üstüne iyice yerleşmiş, güvercin yalpalayıp dengesini kaybetsin de kanat çırpsın diye tuzağa bağlı ipi çekiştiriyordu, o esnada Küçük Bey Iván, pusuya yatmış, pür dikkat gökyüzünü süzüyor, sürülerin göçünü takip ederken, uyarıyı veriyordu,

iki düzine gökçe güvercini Paco, hazır,
ya da,
tahtali güvercin sürüsü Paco, kıpırdama,
ya da,
kaya güvercinleri geliyor Paco, bak,
Paco bunun üzerine kâh hazır olda bekler, kâh durur, kâh kaya güvercinlerine dikkat kesilirdi, ama Küçük Bey Iván'a yetmezdi bunlar,
daha nazik lan, baksana hepsini ürkütüyorsun kıpır kıpır,
bunun üzerine Güdük Paco daha nazik, daha dikkatli davranırdı; altı tane güvercin sürüden ayrılana kadar sürerdi bu, sonra Küçük Bey Iván tüfeğini doğrultur, sesini yumuşatır,
dikkat, bu tarafa geliyorlar,
böyle durumlarda Güdük Paco kendini tutup biraz daha kısa ve hızlı çekişler yapardı ki güvercin tam havalanamadan hareket etsin de kuşlar süzülerek yaklaşsın, böylece Küçük Bey Iván tüfeğini doğrultup nişan alıyor, onları dan-dan diye vurabiliyordu,
ikisini birden!,
Paco ağacın yaprakları arasında aşka gelince Küçük Bey Iván,
kapa şu çeneni,
ve sonra, dan-dan!,
iki daha!,
Paco ağacın tepesinde çığlık atıyor, kendine hâkim olamıyordu, Küçük Bey Iván,
çıt çıkarma,
ve dan-dan!,
biri kaçtı!,
diye üzülüyordu Paco, ardından Küçük Bey Iván şöyle diyordu,
lan oğlum, bir saniye susmaz mısın?,
gel gör ki, bir yandan atışlar devam ederken Güdük Paco'nun dalın üzerine doladığı bacakları uyuşmuştu, o yüzden ağaçtan inerken sadece kollarıyla iniyordu çünkü çoğunlukla ayaklarını hissetmiyordu, hissettiği zamanlarda da karıncalanmış ve hissiz geliyordu, ona ait değillerdi sanki; ancak Küçük Bey Iván bunu fark etmez, ona yeni yüksek bir yer bulması için acele ettirir,

günde dört beş kez avlak değiştiresi gelirdi; o kadar ki günün sonunda Güdük Paco'nun omuzları ağrır, elleri ağrır, uylukları ağrır, bütün vücudu ağrır, etleri batardı; sanki kolları, bacakları vücudundan ayrılmış, yerinden çıkmış gibi hissederdi; dahası, ertesi sabaha aynen devam çünkü Küçük Bey Iván güvercine doymuyordu, abartmıştı, böyle avlanmayı çok seviyordu; sürek avındaki keklikleri ya da bataklıktaki bağırtlakları ya da köpek eşliğinde çullukları vurmaktan daha cazip geliyordu ki güvercinler, adam doymak bilmiyordu ve hemen sabahına, ta ki akşam olana dek iş başındaydı,

yoruldun mu Paco?,

dedi imalı imalı gülerek ve ekledi,

zaman adama acımaz Paco, kim derdi ki böyle olacağını, nereden nereye,

Güdük Paco'nun ağırına gidiyordu, boynunun kırılması pahasına, var gücüyle bir gün öncesinden daha hızlı tırmanıyordu ağaçlara, tuzağı meşelerin en tepesine, en yükseğe kuruyordu, ama bakıyordu ki sürülerin gelmeye niyeti yok, tuzağı yemiyorlar, o zaman aşağı, hop başka bir uğrak yerine; böyle ağaçtan ağaca Güdük Paco'nun gücü tükeniyordu ama ondan şüphe duymaya başlayan Küçük Bey Iván karşısında güçlü durmak zorundaydı, o yüzden tekrar var gücüyle tırmanırdı, tam yukarı varmak üzereyken Küçük Bey Iván,

lan, orası değil Paco, o meşe çok küçük, görmüyor musun?, hep yaptığın gibi yüksek bir tane bul, üşengeçlik yapma,

bunun üzerine, Güdük Paco ağaçtan iner, yüksek bir yer arar, elinde tuzakla hop tekrar yukarı, en tepeye, ancak bir sabah,

evet şimdi hapı yuttuk Küçük Bey, başlıkları evde unuttum, Küçük Bey Iván, o gün aşka gelmişti, Planas'taki meşenin üzerinde uzanan gökyüzünü güvercinler kaplamıştı, buyurgan bir tavırla şöyle dedi,

o zaman gözlerini oy güvercinin, daha fazla zaman kaybetmeyelim,

Güdük Paco,

oyayım Küçük Bey ya da bir mendille ona başlık mı geçireyim?,

Küçük Bey Iván,

duymadın mı beni?,

bunun üzerine Güdük Paco diretmeden dala asılıp çakıyı çıkardı ve iki saniyede güvercinin gözlerini söktü, anında kör kalan kuş çırpınıyor, kontrolsüz ama etkili hareket ediyordu, böylece normalden daha fazla kuş geliyor, Küçük Bey Iván hiç tereddüt etmeden,

Paco, bütün güvercinlerin gözünü oyman lazım, duydun mu beni?, bu kör olası başlıklardan ışık giriyor, hayvanlar ötmüyorlar,

günler böyle geçiyordu, bir buçuk haftadır kırdaydılar, iş bu ya bir akşamüstü, Güdük Paco kocaman bir meşeden inerken uyuşmuş bacağı tutmadı ve düştü, bacakları ayrılmıştı, bohça gibi yığılmıştı Küçük Bey Iván'ın iki metre önüne, ardından paniğe kapılan Küçük Bey Iván irkilerek,

lan az kalsın üzerime düşüyordun!,

Paco, yerde dönüyordu, Küçük Bey Iván yanına gitti, başını tuttu,

canın yandı mı Paco?,

ama Güdük Paco cevap bile veremiyordu, göğsüne aldığı darbe onu nefessiz bırakmıştı, yalnızca ısrarla sağ bacağını gösteriyordu,

ay, yok bir şeyin, sadece buysa!..,

diyordu Küçük Bey Iván, bir yandan Güdük Paco'ya ayağa kalkmasında yardımcı olmaya çalışıyordu ancak, Güdük Paco nihayet konuşabildiğinde meşenin gövdesine dayanmış halde şöyle dedi,

bu bacağımı hissetmiyorum Küçük Bey, hiç his yok sanki,

bunun üzerine Küçük Bey Iván,

ne demek his yok, kalk hadi, kuruntu yapma Paco, soğursa daha beter olur,

ardından Güdük Paco adım atmaya çalıştı ve düştü,

yapamıyorum Küçük Bey, sakatlandı, kemiğin nasıl kırıldığını hissettim ben,

bunun üzerine Küçük Bey Iván,

lan bu kalleşlik ama, o kadar güvercin varken Planas'ta şimdi kim kuracak tuzağı?,

Güdük Paco, yerde, kendini içten içe suçlu hissederek, onu sakinleştirmek için şöyle önerdi,

belki benim oğlan Quirce yapar, çok beceriklidir, Küçük Bey, biraz çekingendir ama işinize yarar,

bacağı ağrıdığı için yüzünü buruşturuyordu, Küçük Bey Iván emin olamadı, başı önde birkaç adım attı ve sonra yamaca yaklaşıp ellerini ağzına götürüp çiftliğe doğru ıslık çaldı; bir, iki, üç kez; her defasında daha güçlü, daha sabırsız, daha içi içini yercesine, sesini duyan olmayınca ağzına geleni söyleyerek küfretmeye başladı, sonunda Güdük Paco'ya dönüp,

gerçekten artık iş göremez misin Paco?,

meşenin gövdesine dayanmış Güdük Paco,

durum vahim Küçük Bey,

sonra birden Facundo'nun büyük oğlu ağılın kapısında belirdi, bunu gören Küçük Bey Iván, cebinden beyaz bir mendil çıkarıp defalarca salladı, Facundo'nun oğlan kollarını iki yana hareket ettirerek karşılık verdi ve on beş dakika içinde onların yanına varmıştı, nefes nefeseydi; ne de olsa Küçük Bey Iván çağırdığında acele etmek gerekirdi, bunu biliyordu, hele ki elinde tüfeği varsa, ardından Küçük Bey Iván ellerini omuzlarına koydu ve görevinin ne kadar önemli olduğu konusunda onu uyarmak istercesine elleriyle omuzlarına bastırarak,

iki kişi çıksın, duydun mu?, Paco sakatlandı, ona yardım etmek için kaç kişi gerekirse çıksın, Quirce de bana eşlik etsin, anladın mı?,

o konuşurken, ten rengi oldukça koyu olan zeki bakışlı çocuk kafasıyla onaylıyordu, sonra Küçük Bey Iván çenesiyle Güdük Paco'yu işaret ederek açıklama yapmak istercesine şöyle dedi,

pis düştü herif, ne şans ama,

hemen ardından çiftliktekiler geldi ve Paco'yu el arabasıyla götürdü; o sırada Küçük Bey Iván, Quirce ile birlikte meşelerin arasına daldı, onunla iletişim kurmaya çalışıyordu; gel gör ki Quirce, suspus, evet, hayır, olabilir, belki, suratsız, içe kapanık, ketum,

kapalı kutu ama öte yandan tuzakla harikalar yaratıyordu; çok becerikliydi, hem de nasıl güçlü, nazik, kontrollü, hızlı diye bir kere söylemek yetiyordu, hemen uyuyordu emirlere; hareketleri kendinden o kadar emindi ki güvercinler hiç tereddüt etmeden tuzağa geliyordu ve Küçük Bey Iván dan-dan, dan-dan diye durmadan ateş ediyordu, doymak bilmiyordu ancak, art arda ıskaladı, her ıskalayışında sayıp sövüyordu ama en sinir bozucu olan, dürüst olmak gerekirse, suçu başkasına atamamasıydı, bunu bir kenara koyalım, Quirce'nin onun kuşları ıskaladığını görmesinden çok rahatsız oluyordu ve ona şöyle diyordu,

babanın başına gelenlerden ötürü ellerim titriyor çocuk, hayatım boyunca ıskaladığım kuşları toplasan bugün ıskaladığım kadar etmez,

yaprakların arasında kalmış Quirce umursamaz bir tavırla cevap verdi,

olabilir,

sonra Küçük Bey Iván zıvanadan çıkıyordu,

olabilir ya da olamaz meselesi değil oğlum, gerçek bu, gün gibi ortada, ne diyorsam o,

ve ardından dan-dan, dan-dan, dan-dan!,

yine kaçtı piç!,

diye bağırıyordu Küçük Bey Iván, o sırada Quirce yukarıda suspus duruyordu, çıtı çıkmıyordu, sanki yanında kimse yoktu; çiftliğe döner dönmez Küçük Bey Iván, Paco'nun evine uğradı,

nasılsın Paco?, Nasıl hissediyorsun?,

Güdük Paco,

yuvarlanıp gidiyoruz Beyim,

bacağını bir taburenin üzerine uzatmıştı, bileği kalınlaşmış, duba gibi şişmişti,

fena sakatlandı, kemikten gelen sesi duymadınız mı?,

ama Küçük Bey Iván kendine çeviriyordu konuyu,

hayatım boyunca ıskaladığım kuşları toplasan bugün ıskaladığım kadar etmez Paco, nasıldı ama!, sanki yeniyetmeyim, senin oğlan ne düşünmüştür acaba?,

Güdük Paco bunun üzerine,

yani gerginliktendir, normal,
ardından Küçük Bey Iván,

normal mormal, bahane bulma, benim gibi tecrübeli birinin buradan çiçeklerin oraya uçan gökçe güvercinini ıskalaması sence gerçekten normal mi Paco?, hmm?, söyle Paco, sen hiç buradan çiçeklerin oraya giden bir güvercini ıskaladığını gördün mü?,
ardından Quirce gelmişti, ayakta uyuyordu, sıkılmıştı; bir elinde kuş demeti, diğerinde kılıfına soktuğu tüfek vardı; dut yemiş bülbül gibiydi, hiç konuşmuyordu; tam o esnada evin kapısında, çardağın altında Azarías belirdi; yalınayaktı, ayakları leş gibiydi, pantolonu kıçından düşmek üzereydi, diş etlerini göstererek gülümsüyor, yavru köpek gibi sesler çıkarıyordu, durumdan hafif tedirgin olan Paco tüm ciddiyetini takınıp parmağıyla onu işaret ederek,

bu da benim kayınbiraderim,
dedi,
Küçük Bey Iván, Azarías'ı dikkatle süzdükten sonra,

becerikli bir ailen var,
diye yorum yaptı; ancak Azarías, sanki bir mıknatısla çekiliyormuş gibi giderek askıya yaklaşıyor ve ölü güvercinlere içi giderek bakıyordu; birden elini uzattı, onları tek tek incelemeye başladı; genç mi yaşlı mı, dişi mi erkek mi olduğunu anlamak için ayaklarını ve gagasını kurcalıyordu, bir süre sonra, uykulu uykulu bakan gözlerini kaldırıp Küçük Bey Iván'a dikti,

tüylerini yolayım mı?,
diye sordu sabırsızca bekleyerek, ardından Küçük Bey Iván,

güvercinlerin tüylerini yolmayı biliyor musun ki?,
Güdük Paco araya girdi,

tabii ya, nasıl bilmesin, sanki hayatı boyunca başka bir şey mi yaptı?,
daha fazla açıklamaya gerek kalmadan Küçük Bey Iván, Quirce'nin elinden askıyı alıp Azarías'a verdi,

al,
dedi,

yolduktan sonra Bayan Purita'ya götürüp ver benim adıma, unutmazsın değil mi?, sana gelince Paco, hazırlan, Cordovilla'ya doktora gidiyoruz, bu bacağın hoşuma gitmiyor, 22'sinde av var; ardından Küçük Bey Iván, Quirce ve Régula, Güdük Paco'yu el birliğiyle Land Rover'a bindirdiler; Cordovilla'ya doktora vardıklarında Doktor Manuel Bey Paco'nun bileğini muayene etti, oynatmaya çalıştı, röntgen çekti ve işi bitince kaşlarını kaldırıp,

görmeme gerek bile yok, baldır kemiği,

dedi ve Küçük Bey Iván,

ne olmuş?,

kırık,

ancak, Küçük Bey Iván doktorun söylediklerini kabul etmemek için direniyordu,

saçmalama Manolo, ayın 22'sinde çiftlikte sürek avımız var, onsuz yapamam,

bunun üzerine, birbirine yakın kapkara gözleriyle sorgudaki amir gibi delici bakışları olan ve sopa yutmuş gibi dimdik duran Manuel Bey omuzlarını kaldırarak,

ben olanı söylüyorum sana Iván, sen istediğini yaparsın, hayvan senin,

duyduklarından hoşlanmayan Küçük Bey Iván ağzını buruşturup,

alakası yok, Manolo,

sonra doktor,

şu an atel takmaktan başka yapacak bir şey yok, çok şişmiş, dolayısıyla alçıya alsak da hemen iyileşmez, bir hafta sonra tekrar göreyim,

Güdük Paco, suspus duruyordu, bir yandan kafasında tilkiler dolaşıyor, bir ona bir buna bakıyordu,

bu tür bilek kırıkları o kadar ciddi olmuyor ama can sıkıyor, üzgünüm Küçük Beyciğim, sanırım kendine başka ayakçı bulman gerekecek,

Küçük Bey Iván, birkaç saniye süren şaşkınlığının ardından,

sıçtığımın şansı, neyse ki üstüme değil de az öteye düştün,

halının kenarını işaret ederek anlatıyordu,

iyi yırttık yine lan,

birkaç dakika süren konuşmanın ardından çiftliğe döndüler; bir hafta sonra Küçük Bey Iván, Güdük Paco'yu alıp Land Rover'ıyla Cordovilla'ya götürdü; doktor daha ateli çıkarmadan Küçük Bey Iván şansını zorlamaya başladı,

ayın 22'sine yetiştiremez misin Manolo?,

ancak, doktor sopa yutmuş gibi, boynunu hayır anlamında sağa sola hızlıca hareket ettiriyordu,

iyi de ayın 22'si yarın değil öbür gün Iván, bu adamın kırk beş gün alçıyla durması lazım, bak şöyle olur; iki koltuk değneği alırsın, bir hafta sonra evin içinde yürüyüşlere başlar,

alçıya alma işlemi bittikten sonra Güdük Paco ile Küçük Bey Iván çiftliğe dönüş yoluna geçtiler; ağızlarını bıçak açmıyordu, mesafeliydiler, sanki aralarındaki o sıkı bağ kopmuştu; ara sıra Güdük Paco iç çekiyordu, bacağının kırılmasından kendini suçlu hissediyordu, gerginliği azaltmaya çalışarak,

emin olun en az sizin kadar üzgünüm Küçük Bey,

gel gör ki Küçük Bey Iván gözlerini ön camdan uzaklara dikmiş, kaşlarını çatmış araba sürüyordu, ağzından tek kelime çıkmıyordu; o esnada Güdük Paco gülümsüyor, bacağını oynatmak için kendini zorluyordu,

of, çok ağır bu zamazingo, of,

dedi, öte yandan Küçük Bey Iván tepkisiz, düşünceli, çukurlardan kaça kaça gidiyordu, Güdük Paco'nun son denemesinde açtı ağzını,

bak Paco, doktorların dediği su götürmez ama senin yapman gereken kendini bırakmamak; zorla kendini, kalk yürü; benim büyükannem, nur içinde yatsın, kendini bıraktı ve bilirsin işte, topal oldu, bu gibi durumlarda koltuk değnekli ya da koltuk değneksiz fark etmez, hareket etmen lazım, kırlara gitmen lazım, ağrısa bile kendini salarsan ayvayı yedin, diyeyim ben sana,

çiftliğin kapısından girerken, omzunda küçük kargasıyla Azarías'ı gördüler; Azarías motor sesini duyunca o tarafa yollanıp Land Rover'ın ön camına yaklaştı; diş etlerini göstererek gülüyor, ağzından salyaları akıyordu,

diğer kuşlarla gitmek istemedi, değil mi Quirce?,

dedi, bir yandan kargasını seviyordu; ama Quirce tek kelime etmedi, kuş gözü gibi yuvarlak, kara, çekingen gözleriyle Küçük Bey Iván'a bakıyordu; daha sonra Küçük Bey Iván arabadan indi, Azarías'ın omzuna konmuş siyah kuşa hayret etmişti,

kuşları terbiye etmeyi de mi biliyorsun?,

diye sordu ve kargayı yakalamak için kolunu uzattı ama kuş korkup "kia" diye öterek şapelin çatısına uçtu, Azarías gülüyordu, bir yandan da çenesini sağa sola oynatıyordu,

korktu,

dedi,

ardından Küçük Bey Iván,

normal, beni yabancıladı, beni tanımıyor,

sonra, kafasını yukarı kaldırıp kuşa baktı,

peki, inmeyecek mi oradan?,

diye sordu,

bunun üzerine Azarías,

inmeyip de ne yapacak, iyi bakın şimdi,

gırtlağından yumuşacık, davetkâr bir "kia" çıkardı; karga ayakları üzerinde birkaç saniye kıpırdanarak bekledi, kafasını çevirerek ağılın o tarafı kolaçan etti ve kendini boşluğa bıraktı, kanatlarını açtı, süzüldü, arabanın etrafında iki tur atıp Azarías'ın omzuna kondu, ensesini gagalamaya başladı, gagasını kır saçlarının arasına sokuyordu, bitlerini ayıklıyordu sanki, Küçük Bey Iván şaşırmış bir halde,

ne komik hayvan bu, uçuyor ama kaçmıyor,

o sırada Güdük Paco yavaşça diğerlerinin yanına yaklaştı, vücudunun ağırlığını koltuk değneklerine bırakmıştı, Küçük Bey Iván'a dönüp şöyle dedi,

tabii, onu o yetiştirdi, eğitilmiş yani, görüyorsunuz,

Küçük Bey Iván daha da meraklanıyordu,

peki tüm gün ne yapıyor bu yaratık?,

Güdük Paco,

yani, hepsi ne yapıyorsa onu yapıyor, meşeleri buduyor, cam parçalarını topluyor, yalağın taşında gagasını biliyor, söğütte şekerleme yapıyor, ne yapabilirse onu yapıyor işte,

Paco konuşurken Küçük Bey Iván durmuş, Azarías'ı izliyordu; sonra Güdük Paco'ya döndü, çok bağırmadan, kelimeler süzülüp ağzından dökülüyor gibi, sanki kendi kendine konuşuyormuşçasına,

Paco, diyorum ki bu kadar beceriyle harcanıyor, senin kayınbiraderinden iyi ayakçı olmaz mıydı?,

ancak, Güdük Paco kafasıyla hayır dedi, sağ elini alnına götürmek için ağırlığını sol ayağına verip şöyle dedi,

güvercinlere belki ama kekliklere yetersiz kalır,

o günden sonra Küçük Bey Iván her sabah Güdük Paco'yu ziyaret edip onu dürtüyordu,

kıpırda Paco, hadi oğlum, bırakma kendini, felçli gibisin, sana söylediklerimi unutma,

ancak, Güdük Paco masum bir köpek gibi ona bakıp,

söylemesi kolay Küçük Bey Iván,

ardından Küçük Bey Iván,

22'sine az kaldı işte,

sonra Güdük Paco,

ne yapacağız?, ben de en az sizin kadar üzgünüm Beyim,

Küçük Bey Iván,

ben de en az sizin kadar üzgünüm, ben de en az sizin kadar üzgünüm, yalana bak, niyettir önemli olan Paco, oğlum, anlamıyorsun, niyet yoksa hiçbir şey olmaz, kendine gel Paco, canın yansa da zorla kendini, yoksa asla eskisi gibi olamazsın, artık bir şeye yaramazsın, duydun mu?,

diye onu dürtüklüyor, sıkıştırıyor, acele ettiriyordu Küçük Bey Iván,

Güdük Paco bir yandan gözyaşlarıyla iç çekip bir yandan konuşmaya çalışarak,

yere basınca sanki ayağını testereyle doğruyorlar gibi oluyor, nasıl ağrıyor bilmiyorsunuz Beyim,

bunun üzerine Küçük Bey Iván,

kuruntu bunlar Paco, kuruntu, değneklerle yürüyemez misin?,

Güdük Paco,

görüyorsunuz, yavaşım, üstelik en kolay yoldan gidiyorum, amma velakin 22'sinde gün doğar doğmaz Küçük Bey Iván bildiğini okudu ve kahverengi Land Rover'ıyla soluğu Güdük Paco'nun kapısında aldı,

hadi kalk Paco, dikkatli oluruz, endişelenme,

tereddütle yanına yaklaşan Güdük Paco, botlardan gelen yağın, kekiğin, Küçük Bey'in pantolonunun alt taraflarından gelen lavantanın kokusunu alınca bacağını macağını unutup arabaya bindi, o esnada Régula sızlanarak,

bakalım bu ne işler açacak başımıza Beyim,

bunun üzerine Küçük Bey Iván,

endişelenme Régula, onu sana tek parça geri getireceğim,

malikânede Madrid'den gelmiş beylerle birlikte Bakan Bey, Kont ve sürek avında atış yapmayı seven Küçük Hanım Miriam neşe içinde atıştırmalıkları yiyor, hepsi sigara tüttürüyor, bir yandan avcı kahvaltısı yapıp kahve içerken bir yandan yüksek sesle konuşuyorlardı, Paco içeri girince coşku arttı, Güdük Paco avın nabzını tutuyordu, her biri tek tek,

vay, Paco!,

nasıl düştün lan Paco?, iyi ki burnun kırılmadı,

Büyükelçi, Bakan Bey'e yüksek olmayan bir sesle Güdük Paco'nun av becerilerini anlatırken, Paco her birine tek tek cevap vermeye çalışıyor ve değneklerini önüne koyup dikkatlerini çekmeye çalışıyordu,

kusura bakmayın, vaziyetim budur,

onlar da,

ne demek Paco,

o esnada Küçük Hanım Miriam, parlak, kocaman gülümsemesiyle,

yarın bizim günümüz olacak mı Paco?,

dananın kuyruğu çok yakında kopacağından davetliler arasında bir sessizlik oldu, sonra Paco onlara dönüp şöyle dedi,

yarın hava açık, işler yolunda giderse sürü gelecek,

tam o esnada Küçük Bey Iván Floransa işi küçük bir sandıktan ellenmekten zamanla kararmış, sigara kutusuna benzeyen sedef işlemeli deri bir kese çıkardı, içlerinden biri şöyle dedi,

evet, zurnanın zırt dediği yerdeyiz,
ardından birer birer, eski bir ritüeli yerine getirir gibi ucunda gizli rakam olan birer kutuyu seçtiler,

ikişer ikişer yer değiştirelim,
dedi Küçük Bey Iván ve Kont kutunun içinde üzerinde numara yazan taşlara bakan ilk kişi olarak yüksek sesle bağırdı,

dokuz!,
ve hiç açıklama yapmadan salak salak alkışlamaya başladı, öyle coşkulu alkışlıyor ve sonuçtan öyle memnun görünüyordu ki Bakan yanına yaklaşıp,

Kont, dokuz rakamı bu kadar mı iyi?,
Kont bunun üzerine,

artık iyi mi, onu sen diyeceksin Bakan Bey, vadideki bir tepenin eteğinde, kayalıklardan aptal gibi aşağıya iniyorlar, seni fark ettiklerinde kaçacak zamanları bile kalmıyor, geçen yıl o noktada kırk üç tane avladım,
o esnada Küçük Bey Iván bir deftere tüfeklerin isimlerini ve karşılığındaki rakamları not alıyordu, sonuncuyu yazdıktan sonra defteri yeleğinin cebine koydu,

gidelim, geç oluyor,
diyerek harekete geçirdi ve hepsi ayakçıları, çift namlulu tüfekleri ve şarjör kılıflarıyla birlikte Land Rover'ına atladı; o sırada Baş Kâhya Crespo av toplayıcıları, borazancıları ve bayrakçıları traktöre yerleştiriyordu, nihayet hepsi yola koyuldu; Küçük Bey Iván Güdük Paco'ya çok özen gösteriyordu, laf değil, yol olmasa bile kulübeye ciple götürüyordu, hatta gerektiğinde suyu azalmış derelerden dikkatlice geçiyordu,

Paco sen kal burada, kıpırdama, arabayı şu meşelerin arkasına saklayacağım;
yani her şey yolundaydı, tek sorun toplamaktı, Paco koltuk değnekleriyle sendeleyerek yürüyebiliyordu, yavaş hareket ediyordu; komşu noktalardaki ayakçılar da bunu fırsat biliyor, ölü kuşları kapıveriyorlardı,

Küçük Bey, Ceferino onun olmayan iki kuşu aldı,
diye hayıflanıyordu, Küçük Bey Iván da sinirlenerek,

Ceferino, o iki kuş buraya gelecek yoksa başlarım gelmişinden geçmişinden, zavallının ayağı yüzünden Paco'yla dalga geçebilecek misiniz bakalım,
diye bağırıyordu ama bunun Facundo'su vardı, Domuz Çobanı Ezequiel'i vardı, Küçük Bey Iván hepsiyle başa çıkamıyordu, bütün cephelerde dişe diş mücadele etmenin imkânı yoktu, bıkkınlığı giderek arttı, iyice morali bozuldu,

biraz daha hızlı hareket edemez misin be Paco, hadi be adam, ağır makine gibisin, dikkatini vermezsen ayağından donunu bile alacaklar,
Güdük Paco hareket etmeye gayret ediyordu ancak anız yığınları işini zorlaştırıyor, ayağını yere düz basmasına engel oluyordu, o anlardan birinde Güdük Paco pat diye yere düştü böcek gibi,

ay Küçük Bey, kemik tekrar kırıldı, hissettim!,
bunun üzerine Küçük Bey Iván, üçüncü sürek avından elinde beş kuşla çıkmıştı, Kont'unkinden azdı, çiftliğin tarihinde görülmemişti bu, bunun üzerine sinirinden köpürdü, küfürler savurarak,

ne oluyor sana be adam?, iyice muhallebi çocuğu oldun, değil mi ama?,
Güdük Paco ise düştüğü yerden ısrarla,

bacağım, Beyim, tekrar kırıldı,
bunun üzerine Küçük Bey'in küfürleri ortalığı çınlattı Cordovilla'da,

kaldıramıyor musun kıçını?, en azından ayağa kalkmaya zorla kendini be adam,
ancak Güdük Paco yeltenmedi bile, kırık bacağını iki eliyle tutarak tümseğe yaslanmış, Küçük Bey Iván'ın küfürlerine aldırış etmeden duruyordu; Küçük Bey Iván sonunda pes etmek zorunda kaldı,

tamam Paco, şimdi Crespo seni eve kadar götürsün; yat, uyu, akşam işimiz bitince seni Doktor Manuel'e götüreyim, saatler sonra Doktor Manuel Güdük Paco'yu görünce tedirgin oldu,

daha dikkatli olabilirdiniz,

Güdük Paco bunun üzerine kendini savunmaya çalışarak,

ben...,

dedi,

ama Küçük Bey Iván'ın acelesi vardı, araya girdi,

ha gayret Manolo, Bakan Bey yalnız kaldı,

doktor sinirlenerek,

tekrar kırılmış, haliyle, yaş ağaç kırığının kaynaması lazım, hiç kıpırdamayacak,

bunun üzerine Küçük Bey Iván,

peki yarın?, yarın ne yapacağım ben Manolo?, şımarıklık yapmıyorum, inan,

doktor, önlüğünü çıkarırken,

ne istersen onu yap sevgili Iván, bu adamı hayatının sonuna kadar mahvetmek istiyorsan sen bilirsin,

kahverengi Land Rover'da Küçük Bey Iván sus pus vaziyette art arda sigara yakıp duruyordu, sanki bilerek yapmış gibi Güdük Paco'nun yüzüne bile bakmıyordu,

bu kadarı da adilik,

diye tekrarlıyordu dişlerinin arasından bazı bazı, bunun üzerine Güdük Paco konuşmuyordu, yeni alçının baldırında bıraktığı ıslaklığı hissetti; Tapas'ın oradan geçerken çoban köpekleri arabanın arkasından havlayarak koştular, Küçük Bey Iván bu havlamalarla kendine gelir gibi oldu, bir hayaleti kovmak istercesine irkilerek kafasını salladı ve aniden Güdük Paco'ya sordu,

çocuklarından hangisi daha akıllı?,

Paco cevap verdi,

ikisi de aynı gibi,

Küçük Bey Iván,

güvercinle bana eşlik edenin adı ne?,

adı Quirce, Beyim, kırsalda diğerine göre daha becerikli,

biraz duraksadıktan sonra Küçük Bey Iván,

pek konuşkan sayılmaz ama,

dedi,

bunun üzerine Paco,

öyledir Beyim, gençlik işte, oluyor bunlar,

ardından Küçük Bey Iván bir yandan sigarasını yakarken,

söyler misin Paco, bu gençler ne istiyor bu kadar da hep memnuniyetsizler?,

ve ertesi sabah Küçük Bey Iván kulübenin orada Quirce'nin gerginlik yaratan suskunluğu ve inanılmaz kayıtsızlığı karşısında rahatsız olmuştu,

ne oldu, sıkılıyor musun?,

diye sordu,

bunun üzerine Quirce,

bakın, ne sıkılıyorum ne sıkılmıyorum,

ardından tekrar sessizliğe gömüldü, sürek avından anlamıyordu ama çift namlulu tüfekleri hızla ve kendinden emin dolduruyor, avlanan keklikleri hiç sekmeden buluyordu, ancak avları toplamaya gelince komşu ayakçıların bitmek bilmez açgözlülüğü karşısında zayıf ve fazla yumuşak davranıyordu, böyle olunca Küçük Bey Iván köpürüyordu,

lan Ceferino, çocuk yeni diye bunu fırsat bilme, ver bakayım o kuşu ona!,

kulübeye sığınmış olmalarının yarattığı ev ortamı havası insanı içini dökmeye teşvik ediyordu; Küçük Bey Iván, Quirce'nin güvenini kazanmaya, onu şevke getirmeye çalışıyordu; ancak çocuk evet, hayır, olabilir, belki, bakın şeklinde giderek daha soğuk ve isteksiz davranıyordu; Küçük Bey Iván ise gerildikçe geriliyordu, av sona erince malikânenin büyük yemek odasında biraz gevşedi,

gençler, diyorum, Sayın Bakan, ne istediklerini bile bilmiyorlar, içinde bulunduğumuz bu sütliman barış hali onlara her şeyi fazlasıyla kolay kıldı, bir savaş görselerdi, anladınız siz beni, bugün yaşadıkları gibi yaşamadılar hiçbir zaman, hepsinin cebinde parası var, benim fikrim o ki bolluk bunları kibirli yapıyor, Paco'nun oğlu bana bu akşam ne yapsa beğenirsiniz?,

Bakan bir yandan iştahlı iştahlı bonfileyi götürürken gözucuyla ona bakıyordu, ağzını beyaz peçeteye dikkatlice silip,

ne yaptı?,

dedi,

bunun üzerine Küçük Bey Iván,

işte, av bitince ona bir yüzlük uzattım, yirmi tane beşlik eder, değil mi?, o ne yaptı?, bırakın, zahmet etmeyin, bunun üzerine ben ne dedim?, al oğlum, birkaç kedeh atarsın; o, teşekkürler, istemediğimi söyledim size; peki, imkânı yoktu, ne diyorsunuz buna?, ben hatırlıyorum, eskiden, neredeyse dün gibi, özbeöz babası Paco defalarca teşekkür ederdi; sağ olun, Küçük Bey Iván, var olun Küçük Bey Iván, yani bugünün gençleri hiyerarşiyi kabul etme konusunda rahatsızlık duyuyor, tabii bu benim fikrim, Sayın Bakan, belki yanılıyorumdur ama durumu olan da olmayan da hepimiz bir hiyerarşiye uymak durumundayız; birileri altta, birileri üstte, dünyanın kanunu bu, öyle değil mi?, salondaki ses birkaç dakikalığına kesildi, öte yandan Bakan başıyla onaylayıp konuşmadan çiğnemeye devam ediyordu, lokmasını yutunca beyaz peçeteyle hafifçe ağzını silip kesin bir tavırla şöyle dedi,

otorite krizi bugün toplumun her kesimini etkiliyor,

masadakiler Bakan'ı sözleriyle ve başlarını sallayarak onayladılar; o esnada Nieves tabakları değiştiriyordu, sol eliyle kirlileri kaldırıp sağ eliyle temizleri koyuyordu, bakışlarını yerden kaldırmıyor, ağzını açmıyordu; Küçük Bey Iván kızın hareketlerini dikkatle takip ediyordu, yanına gelince ona düpedüz pervasızca baktı; kızın yüzü kıpkırmızı oldu, bunun üzerine Küçük Bey Iván,

söyle bakalım güzelim, erkek kardeşin Quirce neden bu kadar asık suratlı?,

Nieves iyice bunalmıştı, omuzlarını silkip hafifçe gülümsedi ve son olarak titreyen eliyle Küçük Bey'in sağ tarafından temiz tabağı koydu, bütün akşam sersem gibi gezindi, gece yatma vakti geldiğinde Küçük Bey Iván onu tekrar çağırdı,

güzelim, şu botu çıkarır mısın?, inat etti, ısrarla çıkmıyor, kız botunu çekti, önce burnundan, sonra topuğundan, ileri geri yaparak burun-topuk, burun-topuk, bot nihayet çıktı; sonra Küçük Bey Iván diğer bacağını aheste aheste kaldırıp taburenin üstüne koydu,

şimdi diğerini güzelim, yapmışken tam yap,

Nieves diğer botu çıkardıktan sonra Küçük Bey Iván bacaklarını halının üstünde dinlendirdi, belli belirsiz gülümsedi ve kıza bakarak şöyle dedi,

biliyor musun tatlım, birden serpildin, çok hoş oldun,

afallayan Nieves ürkek bir sesle,

Küçük Bey'in başka bir arzusu yoksa...,

Küçük Bey Iván içten, ışıltılı gülüşüyle birden kahkaha attı,

hiçbiriniz baban Paco'ya benzemiyorsunuz tatlım, seni de vücudun hakkında güzel şeyler söylemem mi rahatsız ediyor?, bunun üzerine Nieves,

ondan değil Küçük Bey,

sonra Küçük Bey Iván cebinden sigara tabakasını çıkarıp sigarayı üzerine vurduktan sonra yaktı,

kaç yaşındasın sen güzelim?,

Nieves,

on beşimi sürüyorum Küçük Bey,

daha sonra Küçük Bey başını koltuğun arkalığına yasladı ve keyif alarak, dumanı ince halkalar çıkararak yavaşça üfledi,

gerçekten çok değilmiş, gidebilirsin, dedi,

Nieves kapıdan çıkmak üzereyken seslendi,

ay, kardeşine söyle haftaya bu kadar soğuk nevale olmasın tatlım,

Nieves çıktı ama mutfakta bulaşıkları yıkarken eli kolu durmuyordu, tabakları düşürüyordu, bir kabı tuzla buz etti, av zamanı çiftliğe gelen Cordovilla'lı Leticia sordu ona,

söyler misin bu akşam neyin var senin tatlım?,

ama Nieves tek kelime etmiyordu, şaşkın hali geçmiyordu, işi bittiğinde saat on iki olmuştu, evine gitmek için bahçeden geçerken çardakta Küçük Bey Iván'la Bayan Purita'nın ay ışığı altında tutkuyla öpüştüklerini gördü.

Altıncı Bölüm

Cinayet

Kâhya Pedro, Güdük Paco'nun evine gelmişti; endişeli, güvensizdi ama yapmacık bir özgüven takınmıştı; yine de sağ kulağına çeken ağzı kaypak duygu durumunu ele veriyordu,

yani Bayan Purita'yı çıkarken görmedim diyorsun, Régula,

şey, hayır Beyim, Sayın Pedro, size söylüyorum işte, bahçe kapısından çıkmadı, dün gece sürgüyü bir kez çektik, o da Küçük Bey Iván'ın arabası girsin diyeydi,

bunun üzerine Kâhya Pedro,

söylediklerinden emin misin Régula?,

Régula,

şey, yalan söylüyorsam iki gözüm önüme aksın Bay Pedro,

yanında Güdük Paco, koltuk değneklerine dayanmış bir halde Régula'nın sözlerini onaylıyordu; öte yandan Azarías omzunda kargasıyla aptal aptal gülümsüyordu; Kâhya Pedro bir şey elde edemediğini görünce vazgeçti, yanlarından ayrıldı, ağıldan geçip malikâneye doğru yol aldı; başı önde, ezilmiş büzülmüş bir halde pardösüsünün cepleriyle oynuyordu; sanki karısı değil de cüzdanı elinden gitmiş gibiydi, iyice uzaklaşınca Nieves Charito'yu kucağına alarak dışarı çıkıp birden şöyle dedi,

baba, Bayan Purita dün gece Küçük Bey Iván'la sarmaş dolaştı, Tanrım, nasıl da öpüşüyorlardı!,

mahcup bir tavırla başını öne eğdi, ardından Güdük Paco koltuk değneklerine dayanıp ilerleyerek, Nieves'in yanına geldi ve şöyle dedi,

ağzını açma sen kızım,

tedirgin tedirgin sordu,

onları birlikte gördüğünü bilen var mı?,

Nieves,

kim bilecek?, gece on ikiyi geçmişti, malikânede in cin top oynuyordu,

Güdük Paco'nun merakı gözlerinden, keskin burnunun deliklerinden okunuyordu, iyice kısık bir sesle,

bu konuda kimseye tek kelime etme, duydun mu?, beylerin böyle meselelerini duy, gör, sus,

konuşmaları henüz bitmemişti ki Kâhya Pedro döndü, ceketinin düğmesi açılmıştı, kravatı yoktu, beti benzi atmış, kıllı elleri vücudunun iki yanından sarkıyordu, ağzı ayrıktı,

Bayan Purita kesinlikle evde yok,

dedi, kısa bir duraksamanın ardından,

Bayan Purita yer yarıldı içine girdi, malikâne çalışanlarına haber verin, belki de kaçırılmıştır, biz de burada elimiz kolumuz bağlı, boşa zaman kaybediyoruzdur;

ama eli kolu bağlı değildi, ellerini ovuşturup yanındakilere deli gözlerle bakıyordu; Güdük Paco ağılın etrafında ev ev dolaşıp haber saldı; herkes toplandığında Kâhya Pedro yalağın üzerine çıkıp Bayan Purita'nın ortadan kaybolduğunu söyledi,

ben uyumaya gittiğimde o, malikânede davetlilerle ilgilenmeye devam ediyordu, sonra bir daha görmedim, içinizden onu gece yarısından sonra gören oldu mu?,

adamlar birbirlerine anlaşılmaz gözlerle bakıyorlardı; kimisi altdudağını bükerek bilmediğini daha inanılır kılmaya çalışıyordu, kimisi başını sallayarak kesin olarak bilmediğini anlatıyordu, o esnada Güdük Paco gözünü dikmiş, Nieves'e bakıyordu ancak, Nieves buna aldırmıyordu, ne evet ne hayır diyordu, kayıtsız kalarak Charito'yu pışpışlıyordu ama bir an Kâhya Pedro onunla göz göze gelince Nieves irkilerek kıpkırmızı kesildi,

genç kız,
dedi,

biz kalktığımızda sen malikânedeydin, Bayan Purita da oralardaydı, bir şeylerle uğraşıyordu, daha sonra onu görmedin mi sen?,
Nieves şaşkın bir ifadeyle Küçük Kız'ı kollarında bir o yana bir bu yana sallarken aynı anda başını hayır anlamında sallıyordu; onun bu olumsuz cevabı üzerine Kâhya Pedro yeniden pardösüsünün pileli büyük ceplerine soktuğu ellerini çaresizce hareket ettirip durdu, bir yandan ağzının sağ kıvrımı gergin bir şekilde oynuyordu, yanağının içini ısırıyordu,

peki,
dedi,

gidebilirsiniz,
Régula'ya dönerek,

Régula, sen kal bir dakika,
dedi,
Régula ile baş başa kalınca ağzındaki baklayı çıkardı,

Bayan Purita onunla çıkmış olmalı Régula, Küçük Bey Iván'la diyorum, beni kızdırmak için, aklına başka bir şey gelmesin, öyle değil, illa ki bahçe kapısından çıkmış olmalı, bunun başka bir açıklaması olamaz,
Régula ise,

şey, Küçük Bey Iván'la gitmiş olamaz Bay Pedro, çünkü Küçük Bey Iván yalnız gidiyordu, bu kesin böyle, çünkü bana dedi ki Régula, Paco'ya benim için iyi bak, anladınız mı?, bu ay bitmeden av için döneceğim ve bana lazım, böyle dedi bana, sonra sürgüyü kaldırdım ve çıktı, gitti,
fakat Kâhya Pedro sabırsızlanıyordu,

Küçük Bey Iván Mercedes'iyle gitti, değil mi Régula?,
Régula far görmüş tavşan gibi kaldı,

şey, Bay Pedro, ben anlamam böyle şeylerden, mavi arabasına biniyordu, yeterli mi?,

Mercedes'i,

diye onayladı Bay Pedro ve art arda birçok kez ağzını, yüzünü abartılı şekilde o kadar buruşturdu ki Régula yüzünün bir daha asla düzelmeyeceğini sandı,

bir şey daha soracağım Régula, acaba hiç..., hiç dikkat ettin mi, arkada ezkaza bir pardösü, herhangi bir giysi ya da bavul var mıydı?,

Régula cevap verdi,

şey, Bay Pedro, hiç fark etmedim doğrusunu söylemek gerekirse,

bunun üzerine Bay Pedro olayın vahametini azaltmak için gülümsemeye çalıştı ama donuk donuk sırıtmaktan fazlasını yapamadı, yüzüne yansıyan bu karın ağrısıyla Régula'nın kulağına doğru eğilip sır verir gibi ekledi,

Régula, cevaplamadan önce iyice düşün, sence Bayan Purita arabanın arkasında yatar vaziyette, üzeri bir pardösü ya da başka bir giysiyle örtülü bir şekilde çıkmış olamaz mı?, anlarsın ya, güvenmediğimden değil, beni anladığını biliyorum, belki bana oyun yapıyordur, burnum biraz sürtsün diye Madrid'e gitmiştir belki,

bakışları ara sıra yumuşayan Régula olumsuz cevabını yineledi,

şey, ben Küçük Bey Iván'dan başkasını görmedim Bay Pedro, ben yaklaşınca bana Paco için dedi ki Régula, bu adama iyi bak, anlıyor musunuz?..,

evet, evet, evet...,

diye araya girdi Bay Pedro, öfkeyle,

bunu anlattın zaten Régula,

dedikten sonra hışım gibi arkasını döndü ve uzaklaştı, o günden sonra çiftlikte bir oraya bir buraya, amaçsız, avare avare dolaşır oldu; saçı sakalına karışmış, kamburu çıkmıştı, omuzları içine kaçmak istercesine iyice daralmıştı, ara sıra avuç içleriyle pardösüsünün cebinde nefes nefese dövünüyordu; bir hafta böyle geçti ve ertesi cumartesi çiftliğin kapısında Mercedes'in kornası duyulunca Bay Pedro titremeye başladı, anlaşılmasın diye bir eliyle diğerini tutuyordu, ancak kapıya doğru hızlı hızlı ilerledi; Régula sürgüyü kaldırırken Bay Pedro sakinleşmeye çalışıyor-

du, araba çalışıp sardunyaların olduğu yere giderken herkes Küçük Bey Iván'ın tek geldiğini gördü; fermuarlarla dolu süet ceketini giymiş, boynuna fularını takmıştı; ince fitilli şapkası sağ gözünün üstünde gölge yapıyordu, biraz aşağıda ise bembeyaz gülüşü yanık teni üzerinde iyice kendini gösteriyordu; Kâhya Pedro endişesini saklayamadı ve hemen oracıkta, avluda, Régula ve kapıya çıkan Güdük Paco'nun önünde ona sordu,

bir şey soracağım Iván, geçen gece yemekten sonra Purita'yı gördün mü acaba?, başına ne geldi, bilmiyorum, çiftlikte yok, hem...,

Bay Pedro konuşurken Küçük Bey Iván'ın yüzündeki gülümseme büyüyor, dişleri parlıyordu; şapkasını yukarı ittirecek şekilde, lakayt bir tavır takınarak parmağıyla kepine vurmasıyla birlikte alnı ve yeni uzamakta olan simsiyah saçları ortaya çıkmıştı,

bana karına sahip çıkamadığını söyleme Pedro, bu ne böyle?, her zamanki gibi kavga ettiniz de annesinin evine gitmiş, beyaz atlı prensini bekliyor olmasın?,

bunları duyan Bay Pedro bir deri bir kemik kalmış omuzlarını yukarı aşağı oynatıyordu, başkalarının yirmi yılda verdiği kiloyu bir haftada vermişti, aman ya Rabbi, yüzü sarkmış, beti benzi atmıştı, ağzıyla tik gibi hareketler yapıyordu, sonunda kabul etti,

kavga, evet, kavga ettik Iván, öyle, kaç gece kavga ettik, fakat bana söyler misin bu kadın çiftlikten nasıl çıktı?, Régula kapıyı sadece senin için açtığına yeminler etti, düşün ki meşeliklerin oradan tarlaya doğru kaçmış olsaydı çoban köpekleri onu paramparça ederdi, bilirsin bu köpekleri Iván, vahşi hayvanlardan beterler,

Küçük Bey Iván sağ elinin işaretparmağıyla saçının bir tutamıyla oynuyordu, düşünüyor gibi görünüyordu, çok geçmeden şöyle dedi,

madem kavga ettiniz, benim bagajıma atlamış olabilir Pedro ya da arka koltuğun boşluğuna, Mercedes geniş bir araç, anlıyor musun?, herhangi bir yerine ben fark etmeden girmiş olabi-

lir, sonra Cordovilla ya da Fresno'da ben benzin alırken inmiş olabilir, hatta daha da ileri gidecek olursak Madrid'de bile inmiş olabilir, öyle değil mi?, ben çok dalgınımdır, kesinlikle fark etmemiş olabilirim...,

Kâhya Pedro'nun gözleri giderek daha çok parlıyordu ve sonunda yaşlarla doldu,

tabii, Iván, elbette öyle olmuş olabilir,

dedi ve Küçük Bey Iván şapkasını düzeltti, tekrar güzel gülüşünü takındı ve Kâhya Pedro'nun omzuna ona acırcasına dokundu, sonra camdan başını çıkarıp şöyle dedi,

aklına başka bir şey getirme Pedro, dramayı seversin bilirim, Purita seni seviyor biliyorsun, ayrıca,

dedi gülerek,

yüzün kireç gibi olmuş, git de huzurlu bir uyku çek,

ardından cama abanarak tekrar gülümsedi, arabayı çalıştırdı ve malikâneye doğru yola koyuldu; ancak, akşam yemek saati gelmeden Güdük Paco'nun evindeydi tekrar,

bacağın nasıl Paco?, Bay Pedro'nun lanet olası hezeyanından sana soramadım bile,

Güdük Paco,

görüyorsunuz ya işte Küçük Bey, yavaş yavaş,

bunun üzerine Küçük Bey Iván eğildi, dimdik gözlerinin içine baktı ve azarlar gibi,

yarınki güvercin avına çıkmaya büzük ister Paco ve o sende yok,

Güdük Paco hayretler içinde Küçük Bey Iván'ın yüzünü inceledi, ciddi mi yoksa şaka mı söylediğini anlamaya çalıştı, içinden çıkamayınca sordu,

ciddi misiniz, yoksa şaka mı yapıyorsunuz Küçük Bey?,

Küçük Bey Iván başparmağını işaretparmağının üzerine koyup öptü, ardından ciddi bir tavır takındı,

seni temin ederim ki ciddi söylüyorum Paco, beni tanırsın ve bilirsin ki av söz konusu olduğunda şakam yoktur, oğlun Quirce'den pek hoşlanmıyorum işte, sana açık konuşayım, sanki birine bir iyilik bahşediyormuş gibi davranıyor, anladın mı?, yani hadi onu geç

Paco, sen beni tanıyorsun, kırda keyfim yerinde olmayacaksa evde kalmayı yeğlerim,
ancak, Güdük Paco alçıdaki bacağını işaret ederek,
ama Küçük Bey ben bu zamazingoyla nereye gideyim?,
Küçük Bey Iván başını eğerek,
gerçekten öyle,
dedi kabul ederek; ancak, birkaç saniye sessizliğin ardından birden gözlerini kaldırıp,
peki senin şu kayınbiraderin Paco, geri zekâlı olan, hani kargası var?, bana güvercinlerden iyi anladığını söylemiştin bir keresinde,
Azarías saftır ama deneyin, bakın, denemekten zarar gelmez, her bir kapısının üzerinde asma bulunan, birbirinin aynı fakirhanelerin yan yana dizili olduğu yere gözlerini çevirip seslendi,
Azarías!,
hemen ardından, dizlerine kadar düşmüş pantolonu, aptal gülümsemesiyle, geviş getirir bir halde Azarías belirdi,
Azarías,
dedi Güdük Paco,
Küçük Bey Iván seni yarın kuşla kıra götürmek istiyor, hem...,
benim kuşumla mı?,
diye araya girdi Azarías, yüzündeki ifade değişmişti, Güdük Paco,
dur bir Azarías, senin kuş değil şimdi konu, tuzaktan bahsediyor, kör güvercinlerden, anladın mı?, onları bir meşe ağacının tepesine bağlayıp bir iple hareket ettirmek ve beklemek gerekiyor...,
Azarías başıyla onaylıyordu,
Küçük Bey'le Jara'da yaptığımız gibi mi?,
diye sordu,
aynen orada olduğu gibi Azarías,
diye cevap verdi Güdük Paco ve ertesi gün sabah yedide Küçük Bey Iván kahverengi Land Rover'ıyla kapıda belirmişti bile,
Azarías!,
Küçük Bey!,

sessizlik içinde gölge gibi yol alıyorlardı, yalnızca Azarías'ın ağız şapırtısı duyuluyordu, dağların ardında, ufukta ise şafak sökmekteydi,

arka tarafa düzeneği ve içinde kuşlar olan kafesi koy, tırmanmak için halat aldın mı?, ağaçlara yalınayak mı çıkacaksın?, ayakların acımaz mı?,

ancak, Azarías onu dinlemeden hazırlık yapıyordu, başlamadan önce Küçük Bey Iván'a sormadan sundurmanın oraya gitti, yem kutusunu aldı, ağılın oraya çıktı, başını kaldırdı, ağzını açıp,

kia!,

diye genizden koyu koyu gelen yumuşak bir sesle çağırdı, arkasından karga, rüzgâr gülünün oradan karşılık verdi,

kia!,

ardından kuş aşağı, arabanın etrafında dönen gölgelere doğru baktı ve avlu karanlık olmasına rağmen öne hamle yaparak kendini boşluğa bıraktı, onların etrafında döndükten sonra dengesini sağlamak için kanatlarını açarak Azarías'ın sağ omzuna kondu, sonra koluna atladı ve gagasını açtı; Azarías sol eliyle ona ıslak yemi yediriyordu, bir yandan salyaları akıyor, bir yandan sevgi sözcükleri mırıldanıyordu,

cici kuş, cici kuş,

Küçük Bey Iván,

vay be, bu kuş amma da çok yiyor, tek başına yemeyi bilmiyor mu hâlâ?,

Azarías diş etlerini göstere göstere uyuz uyuz gülümsüyordu,

bilmiyor ki ne yapsın?,

kargacık uçuşa geçti, şapelin kapısına çarpıp zarifçe yönünü değiştirdi, üzerinden süzülerek saçağına kondu, aşağı bakıyordu; Azarías ona gülümsedi ve eliyle hoşça kal işareti yaptı, arabanın içinde, arka camdan bu hareketi tekrarladı; o esnada Küçük Bey Iván dağın yolunu tutmuştu, Moro meşeliklerinin oraya doğru tırmanıyordu, varınca arabadan indiler; Azarías bir ardıç ağacının altında ellerine işedi, işi bitince de en yüksek meşeye tırmanmak üzere fırladı, maymunlar gibi elleriyle dalı kavrıyor,

bacaklarını büküp kollarının arasındaki boşluktan geçiriyordu, Küçük Bey Iván şöyle dedi,

halatı ne yapacaksın Azarías?,

Azarías cevap verdi,

lazım Küçük Bey, şu zımbırtıyı uzatır mısınız bana?,

bunun üzerine Küçük Bey Iván kör güvercinli düzeneği uzattı ve sordu,

kaç yaşında varsın sen Azarías?,

Azarías tepede, sol elinde düzenek, rüzgârı yerken,

Küçük Bey'den bir yaş büyüğüm,

Küçük Bey Iván şaşırmış bir halde cevap verdi,

hangi küçük beyden bahsediyorsun sen Azarías?,

bir yandan düzeneği bağlamakta olan Azarías,

Küçük Bey'den,

dedi,

Küçük Bey Iván,

Jara'daki mi?,

gövdeye yaslanarak dalda duran Azarías cevap vermiyor, gökyüzüne aptal aptal gülümsüyordu; o esnada Küçük Bey Iván, av çukurunu bellemek için meşenin altına kuru dalları yerleştiriyordu, işi bitince gökyüzünde güneye doğru baktı; hava biraz kapalıydı, hafif sisle kaplıydı, bunu görünce kaşlarını çattı,

gelen giden yok, zamanını kaçırdık mı acaba?,

ancak Azarías tuzağı kurcalayıp duruyordu, bir-iki, bir-iki, bir-iki, oyuncaktı sanki elindeki, düzeneğe bağlı kör güvercin düşmemek için deli gibi kanat çırpıyordu, Azarías da kırmızı diş etlerini göstere göstere gülümsüyordu, Küçük Bey Iván,

dur, dur Azarías, hırpalanmasın, etrafta kuş yokken kandırmak saçma olur,

ama Azarías çekiştirmeye devam ediyordu, bir-iki, bir-iki, bir-iki, çocuk gibiydi, oyalanmak için yapıyordu bunu; o sırada Küçük Bey Iván havada hiç güvercin göremediğinden ertesi sabahın kötü geçeceğini seziyor ve keyfi giderek kaçıyordu,

dur, dedim Azarías, beni duymuyor musun lan?,

Küçük Bey Iván öfke patlaması yaşayınca Azarías korkudan kımıldamadı, dala oturmuş, memede bebek misali dişsiz ağzıyla boşluğa gülümsüyordu, ta ki birkaç dakika sonra beş gökçe güvercini beş siyah nokta gibi, soluk mavi gökyüzünde belirene dek, o an Küçük Bey Iván saklandığı yerde tüfeğini hazırladı ve yarım ağızla şöyle dedi,

işte geliyorlar, şimdi hazır ol Azarías,

bunun üzerine Azarías ipi tuttu ve gerdi,

evet böyle, çek, çek,

ancak güvercinler bu davete aldırış etmediler, sağa dönüp geldikleri gibi ufukta kayboldular, on beş dakika sonra güneybatıda daha kalabalık bir sürü göründü, güvercinler tuzağı yemedi, Alcorque meşelerinin o tarafa döndüler, sonunda umudunu kaybeden Küçük Bey Iván,

istemiyorlar, kahrolasıcalar!, atla aşağı Azarías, Alisón'a gidelim, zaten bir avuçlar, onlar da bugün orayı tercih ediyor belli ki,

Azarías düzeneği sırtına yükleyip aşağı indi, sonra Land Rover'a binip kayalıkları aşarak Alison'a yol aldılar; tepeye vardıklarında Azarías ellerine işedi, hızla heybetli bir mantar meşesine tırmandı, tuzağı kurup beklemeye koyuldu ama görünüşe göre orada da bir hareket yoktu, gerçi bunu demek için biraz erkendi ama Küçük Bey Iván'ın sabrı hemen tükenmişti,

atla aşağı Azarías, mezarlık gibi burası, beğenmedim, anlıyor musun?, bu işin tadı kaçmaya başladı,

bunun üzerine tekrar yer değiştirdiler ama güvercinler sayıca az ve dağınık olduklarından temkinli yaklaşıyorlar, tuzağa düşmüyorlardı; sabah vakti geçiyordu, boşuna beklemekten sıkılan Küçük Bey Iván sağa sola rastgele ateş etmeye başladı; sığırcıklara, ardıç kuşlarına, alakargalara, saksağanlara; deliye dönmüştü, her sıkıştan sonra aklını yitirmişçesine bağırıyordu,

bu sıçtığımın kuşları hayır diyorsa hayır!,

abuk subuk davranmaktan ve saçmalamaktan yorgun düşünce ağacın oraya dönüp Azarías'a şöyle dedi,

düzeneği al da aşağı in Azarías, bu sabah işler kesat, bakalım öğleden sonra şansımız yaver gidecek mi,

Azarías aleti edevatı toplayıp indi, Land Rover'a doğru güneşli yamacı aşarken tepelerinde, çok yüksekte kalabalık bir karga sürüsü belirdi, bunun üzerine Azarías başını kaldırdı, elini siper ederek baktı ve gülümsedi, anlaşılmayan birkaç laf etti ve ardından,

Azarías, Küçük Bey'in kolunu hafifçe dürterek,

bekleyin,

dedi,

keyfi kaçmış olan Küçük Bey Iván,

neyi bekleyeyim serseri?,

Azarías ağzından salyalar akıtarak kuşların uzaktan gelen tatlı çığlıklarına işaret ederek,

bir sürü karga var, duymuyor musunuz?,

cevabı beklemeden başını gökyüzüne çevirerek ellerini ağzının yanına götürüp bağırdı,

kia!,

ve birden, Küçük Bey Iván'ın şaşkın bakışları karşısında kargalardan biri koca sürüden ayrılıp onlara doğru hızla uçuşa geçti, öyle başdöndürücü ve cezbediciydi ki Küçük Bey Iván tüfeğine davrandı, omzuna yerleştirdi, olması gerektiği gibi yukarıdan aşağıya nişan aldı; bunu gören Azarías'ın gülümsemesi gitti, yüzü gerildi, gözlerini panik kapladı ve kendini kaybedip bağırdı,

vurmayın Beyim, benim kargam o!,

ancak Küçük Bey Iván, sağ yanağına dipçiğin sertçe değdiğini hissediyordu, sabah bastırdığı duygularının onu tetiklediğini fark ediyordu, bir yandan da yukarıdan aşağıya dikey olarak ateş etmenin güçlüğünün onu gaza getirdiğini duyumsuyordu, Azarías'ın yakaran sesini net olarak duydu,

Beyim, ölmüşlerinizin yüzü suyu hürmetine ateş etmeyin!,

buna rağmen kendini durduramadı, kuşa nişan aldı, tüfeğini ileri hareket ettirdi ve tetiği çekti, aynı anda, patlamayla birlikte karga, siyah ve mavi tüyleri havada uçuşurken ayaklarını ve başını içeri çekip yumak halinde taklalar atarak düşmeye başladı, yere vurmadan önce Azarías çoktan yokuş aşağı koşmaya koyulmuştu, gözleri acı ve korkuyla doluydu, çalı çırpının ara-

sında hızla ilerliyordu, kör güvercinlerin kafesi yan tarafında sallanıp gürültü yapıyordu, çığlık çığlığa bağırdı,

o benim kargam Beyim!, kargamı öldürdünüz!,

tüfeğinin namlusu açık, Azarías'ın arkasından büyük adımlarla ilerleyen Küçük Bey Iván gülüyordu,

geri zekâlı bu, zavallı,

dedi kendi kendine ve sonra Azarías'ın duyacağı şekilde,

üzülme Azarías, dedi, ben sana başka karga hediye ederim!, Azarías ise bir çalılığın kenarında toprağa oturmuş, can çekişmekte olan kuşu kaba elleriyle tutuyordu; kuşun sıcak ve koyu kanı parmaklarının arasından süzülüyor, o küçücük, paramparça bedeninin derinliklerinde aralıklı aralıklı duyulan son kalp atışlarını hissediyordu, üzerine eğilmiş, usulca hıçkırarak ağlıyordu,

cici kuş, cici kuş,

Küçük Bey Iván yanında durmuş,

bağışla beni Azarías, kendimi durduramadım, yemin ederim, bu sabah olanlardan ötürü deliye dönmüştüm, anla beni, ama Azarías onu duymuyordu, acı çekmekte olan kuşu avuçlarının içinde iyice kavradı, sıcaklığını korumaya çalışıyordu sanki, o esnada Küçük Bey Iván'a dönüp boş bakışlarla,

öldü, kargam öldü Küçük Bey!,

dedi ve kuşu böylece avuçlarında tutarak iki dakika sonra ağıla indi, o sırada koltuk değnekleriyle Güdük Paco karşılarında belirdi, Küçük Bey Iván şöyle dedi,

bakalım kayınbiraderini teselli edebilecek misin Paco, kuşunu öldürdüm, ağlamaklı oldu,

diyerek gülüyordu, hemen ardından kendini savunmaya geçti,

sen beni bilirsin Paco, bir kuşun bile uğramadığı bir sabah ne demektir bilirsin, değil mi?, tam öyle oldu işte, beş saat ağaç olduk, tam o esnada şu lanet karga üzerimize doğru inişe geçti, anladın mı?, böyle bir durumdayken kim kendine hâkim olabilir Paco?, anlat kayınbiraderine, üzülmesin, canını sıkmasın yani, ne var ki bu kadar, ben ona başka karga hediye ederim, çiftlikte bundan bol ne var?,

Güdük Paco, bir Küçük Bey Iván'a bir Azarías'a bakıyordu; biri başparmaklarını yeleğinin koltukaltlarına sokmuş kocaman gülümsüyordu; diğeri ise içine doğru kapanmış, ölü kuşu iki avcunun içinde tutuyordu; daha sonra Küçük Bey Iván tekrar Land Rover'a bindi, arabayı çalıştırdı ve camdan seslendi,

böyle yapma Azarías, bu leşlerden sürüyle var; saat dörtte gelip seni alırım, bakalım öğleden sonra işler yaver gidecek mi?, ama Azarías'ın gözyaşları dinmiyor, yanaklarından süzülüyordu,

cici kuş, cici kuş,

diye tekrarlıyordu; öte yandan kuş, parmaklarının arasında gitgide katılaşıyordu; onun artık yaşayan bir canlı değil de cansız bir beden olduğunu fark ettiğinde tabureden kalkıp Küçük Kız'ın yanına gitti ve tam o an Charito o acı çığlıklarından birini attı; Azarías koluyla burnunu defalarca silerek Régula'ya şöyle dedi,

duyuyor musun Régula?, Küçük Bey kargamı öldürdüğü için ağlıyor Küçük Kız;

akşama doğru Küçük Bey Iván onu almaya geldiğinde Azarías, eski Azarías değildi artık, daha toparlanmış görünüyordu, ne burnunu çekiyor ne bir şey yapıyordu; kör güvercinlerin olduğu kafesi, baltayı, tuzağı ve sabahkinden iki kat kalın bir ipi Land Rover'ın arkasına yükledi; hiçbir şey olmamış gibi sakindi; Küçük Bey Iván gülümsüyordu,

o kalın ip düzeneği hareket ettirmek için, değil mi Azarías, bunun üzerine Azarías,

tepeye tırmanmak için,

Küçük Bey Iván,

bakalım şans bize gülecek mi?,

sonra arabayı patikaya sürdü, tekerlekler derin izlere gömülerek ilerliyor, Küçük Bey Iván bir yandan gaza basarken bir yandan neşeyle ıslık çalıyordu,

Ceferino ölmüşlerinin ruhuna yemin etti, dedi ki geçen gün Pollo arazisinin orada düzensiz kuş sürüleri varmış,

Azarías orada değil gibiydi, ön camın ötesine dalmıştı gözleri; kaba elleri, tek düğmesi düşmüş pantolonunun üzerinde hare-

ketsiz duruyordu, Küçük Bey Iván onun bu halini görünce daha canlı bir ıslık çalmaya başladı, ancak arabadan inince sürüyü gördüğünde aklını yitirdi adeta,

acele et Azarías, hadi lan, görmüyor musun?, orada en az üç bin güvercinden oluşan bir sürü var, vay anasını!, meşenin tepesi nasıl simsiyah olmuş, görmüyor musun?,

bir yandan tüfekleri, şarjör kutularını çıkarıyor, bir yandan beline deri kılıfları bağlıyor, yeleğinin boşluklarını dolduruyordu,

canlan lan Azarías,

deyip duruyordu ama Azarías sakin bir şekilde alet edevatını Land Rover'ın yanına bırakıp kör güvercinlerin olduğu kafesi ağacın dibine koydu ve tepesine tırmandı, balta ve kalın ip belindeydi, ilk dala gelince aşağıya, Küçük Bey Iván'a doğru eğilip,

kafesi bana uzatır mısınız Beyim?,

diye sordu,

bunun üzerine Küçük Bey Iván, kör güvercinlerin kafesini uzattı, aynı anda başını da kaldırmıştı, diğer yandan Azarías düğüm attığı kalın ipi Küçük Bey'in boynuna kravat gibi atıp diğer ucunu çekerek sıkılaştırdı; Küçük Bey Iván kafesi bırakıp güvercinleri ürkütmemek için ipten sol eliyle kurtulmaya çalıştı çünkü hâlâ ne olduğunu anlayamıyordu,

ne yapıyorsun sen Azarías?, Pollo meşelerinin üzerindeki güvercin sürüsünü görmedin mi lan oğlum?,

hemen ardından Azarías homurdanarak ve salyaları akarak ipi başının üstündeki dala dolayıp tüm gücüyle çekince Küçük Bey Iván'ın ayakları yerden kesildi, aniden havaya kaldırıldığını hissetti, güvercinlerin kafesini bıraktı ve,

aman Tanrım..., aklını kaçırmışsın sen,

boğuk bir sesle kesik kesik konuştu, neredeyse duyulmuyordu, ancak ardından gelen sert hırıltı çok net bir şekilde duyuldu, uzun bir horultu gibiydi ve hemen ardından Küçük Bey Iván dilini dışarı çıkardı; uzun, kalın ve morarmıştı; ancak Azarías ona bakmıyordu bile, sadece ipi tutuyordu, oturduğu dala bağladı, ellerini ovuşturdu ve yüzünde aptalca bir gülümseme belirdi; ancak Küçük Bey yahut Küçük Bey'in ayakları hâlâ tu-

haf tuhaf kasılıyordu, elektrik verilmişçesine titriyordu sanki, bedeninden bağımsız dans edecek gibiydiler; sonra bedeni, ta ki nihayet hareketsiz kalana kadar, bir süre boşlukta salındı; çenesi göğsüne değiyordu, gözleri açıktı, kolları hareketsiz düştü vücudunun iki yanına; o esnada Azarías yukarıda tükürüğünü ağzının içinde çeviriyor, gökyüzüne bakıp boşluğa doğru aptal aptal gülümsüyordu,

cici kuş, cici kuş,

diye tekrarlıyordu durmadan ve tam o an kalabalık bir güvercin sürüsü havada kanat çırparak onun altında saklandığı meşenin tepesine üşüştü.